

VINERI • 24 APRILIE 2009 • ANUL LIX NR. 17

FOAIA

ROMÂNIA

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@foaia.hu

*Trădarea din Joia Mare
Primăvară la Chișinău*

Tradiții de Paști la românii din Cenadul Unguresc

CALENDAR ORTODOX

27 aprilie, luni – Sf. Sfințit Mc. Simeon, ruda Domnului; Sf. Ap. Aristarh, Marcu și Zinon.
28 aprilie, marți – Sf. Ap. Iason și Sosipatru; Sf. Mc. Maxim, Cvintilian și Dada.
29 aprilie, miercuri – Sf. 9 Mc. din Cizic; Cuv. Memnon Mărt. (Dezlegare la pește).
30 aprilie, joi – Sf. Ap. Iacob, fiul lui Zevedeu.
1 mai, vineri – Sf. Prooroc Ieremia; Cuv. Mc. Eftimie, Ignatie și Acachie; Cuv. Isidora (Dezlegare la pește).
2 mai, sâmbătă – Aducerea moaștelor Sf. Atanasie cel Mare.
3 mai, duminică – Sf. Mc. Timotei și soția sa Mavra; Sf. Mc. Diodor și Rodopian, diac.; Cuv. Teodosie. Duminica a III-a după Paști (a Mironosițelor)

AGENDĂ

27 aprilie

1872 – a murit, la București, Ion Heliade Rădulescu, ctitor al culturii române moderne, care a adus contribuții fundamentale la întemeierea învățământului în limba română.

28 aprilie

1908 – a luat ființă Societatea Scriitorilor Români, al cărei prim-președinte a fost Căminat Pavelescu.

29 aprilie

1918 – s-a stins din viață, la Iași, Barbu Ștefănescu Delavrancea, dramaturg, prozator, poet, orator și avocat, remarcabil gazetar, desenator și grafician.

30 aprilie

1881 – s-a desfășurat conferința de la Sibiu a cercurilor electorale ale românilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, care a hotărât unificarea Partidului Național Român din Banat și Ungaria cu Partidul Național Român din Transilvania într-un singur partid, cu numele acestuia din urmă.

1 mai

1821 – în vederea înăbușirii revoluției lui Tudor Vladimirescu, turcii au pătruns la Brăila, Giurgiu, Călărași, Calafat, Bechet.

2 mai

1848 – conducătorii revoluției Române din Transilvania s-au întâlnit în Catedrala de la Blaj, pentru a pregăti Marea Adunare Națională de la Blaj.

3 mai

Ziua Internațională a Libertății Presei
1806 – s-a stins din viață, la Buda, Samuil Micu-Clain, istoric, lingvist, profesor român.

Citatul
săptămânii

„Vreau să cunosc gândurile Lui Dumnezeu. Restul sunt detalii.”

Albert Einstein

Ungaria are un nou premier

Fostul ministru al Economiei în Ungaria, *Bajnai Gordon*, a fost ales săptămâna trecută premier de către Parlamentul ungar, succedându-i astfel în funcție premierului demisionar socialist *Gyurcsány Ferenc*.

Noul ministru a înlocuit miniștri-cheie în Guvern: la

Finanțe l-a numit pe *Oszkó Péter*, directorul filialei ungare a cabinetului american de analiză financiară Deloitte, portofoliul Economiei i-a revenit expertului în tehnologia informației *Vahl Tamás*, ministrul Afacerilor Externe a fost numit *Péter Balázs*, primul comisar european al Un-

gariei la Bruxelles. Majoritatea din Parlament, formată din socialiști (MSZP) și liberali (SZDSZ), a adoptat „moțiunea de cenzură constructivă” inițiată de Partidul Socialist cu 204 voturi pentru, nici unul împotriva și opt abțineri. Deputații principalului partid de opoziție de dreapta (Fidesz) nu au participat la vot. *Bajnai Gordon* a depus jurământul în fața Parlamentului.

Gyurcsány Ferenc și-a anunțat demisia la 21 martie, deoarece nu a întrunit majoritatea în Parlament pentru a implementa reformele sale nepopulare, pe fondul crizei economice.

A.C.

Finanțare în plus
pentru autoguvernări

Evaluarea autoguvernărilor făcută pe baza activităților din anul 2008, documentate prin hotărâri corporale s-a efectuat cu ajutorul scării punctajului de 100 unități.

Autoguvernările teritoriale au obținut anul acesta următoarele sume: Bihor – 97.920 forinți, Bichiș – 402.948 forinți, iar Autoguvernarea pe Capitală – 189.948 forinți.

Autoguvernările locale ale județului Bichiș, în număr de 12, au reușit să obțină în total 3.035.790 forinți, din care Autoguvernarea Românească din Iula a reușit să adune cel mai mare punctaj, primind suma de 415.005 forinți. Județul Ciongrad, cu 5 autoguvernări, a primit 653.775 forinți, Macăul și Apátfalva obținând la egalitate suma cea mai mare, 198.975 forinți. Județul Bihor, cu 11 autoguvernări are 2.308.110 forinți, recordul fiind de partea apatenilor și a beduanilor cu sumele de câte 329.730 forinți.

De menționat că dintre cele 16 autoguvernări numite românești din Budapesta, inclusiv cea pe Capitală, în 13 sunt majoritari persoane care nu sunt români, nu vorbesc românește, nu aparțin comunității românilor din Ungaria, dintre acestea 11 autoguvernări și-au documentat activitățile obținând 1.893.105 forinți, Autoguvernarea Românească a sectorului II conducând cu 289.935 forinți.

Lista integrală a rezultatelor poate fi citită pe www.nek.gov.hu.

A. Butar

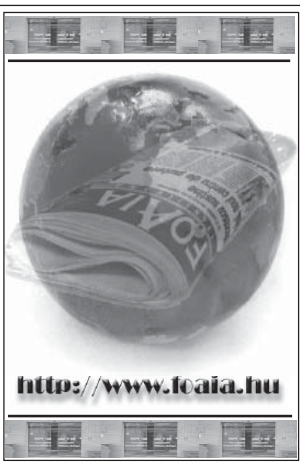
Comemorare Gojdu

La 26 aprilie, în duminica Sfântului Apostol Toma, creștinii români din Capitală vor sărbători Paștile Morților. La Capela Ortodoxă Română din Budapesta, după liturghia arhierescă, săvârșită de Preasfințitul Episcop *Siluan*, parohul *Marius Maghiaru* și de un sobor de preoți, se va ține un parastas pentru pomenirea marelui mecenat al neamului românesc din Ungaria și Transilvania, *Emanuil Gojdu*. Cei prezenți se vor deplasa apoi la cimitirul Kerepesi, la mormântul familiei *Gojdu*, pentru a face și acolo o scurtă slujbă de pomenire și pentru a depune coroane de flori.

A.B.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Câmp cu lalele
(Foto: din arhivă)

O decizie ce pune în pericol „Foaia românească”

În perioada de vreo zece zile dintre decizia Comisiei de presă a Fundației Publice pentru Minorități și decizia Curatorului, peste 1000 de români din Ungaria, România și de pretutindeni din lume, au semnat petiția (online sau pe hârtie) pentru susținerea săptămânalului „Foaia românească”. Toate aceste semnături și păreri au fost însă deșarte, pentru că cei care trebuiau nu le-au băgat nici într-o seamă. Ba, mai mult, s-au simțit iritați de solidaritatea românilor. Drept dovadă este decizia Curatorului din joia trecută, 16 aprilie, când fără nici o durere de inimă s-a votat reducerea la jumătate a finanțării Foi, pentru ca cealaltă jumătate să se dea revistei Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria. În aceste condiții, nu putem ști până când vom putea scoate săptămânal Foaia, ce fel de reduceri vom fi nevoiți să facem. Oricum, vă mulțumim din suflet pentru toate semnăturile și îndemnurile. Ne-au ajutat foarte mult. Selectăm aici doar câteva, care ne-au impresionat cel mai mult. (Despre ședința curatorului vom relata amănunțit în numărul următor.) E.I.

Nici nu mi-a venit să cred ce am citit! Într-adevăr totul e pus la cale tendențios. În toate țările unde trăiesc români există măcar un ziar de suflet, cum este și Foaia românească. Desființarea acestui ziar săptămânal nu ar putea fi înlocuită cu nici o altă publicație. Suntem alături de cei ce protestează împotriva desființării săptămânalului FOAIA ROMÂNEASCĂ!

*Fam. dr. Costache Marin,
dr. Costache Mariana,
dr. Costache Dan
și Costache Adrian –
student*

Dragă Eva Iova,
Te/vă rugăm să rezistați. Suntem alături de voi, cu toate forțele. Cred că nici un alt mesaj/manifest nu a fost atât de mediatizat ca al vostru. Dreptatea și românismul trebuie să învingă. Îi vom face loc mesajului și în numărul următor al revistei noastre (FORUM-V; V e de la județul Vâlcea), al cărei director coordonator sunt.

Vă îmbrățișăm. Mult succes!

Prof. dr. Ion Soare

Stimată doamna Iova,
Susținem din tot sufletul menținerea Foi românești despre care am auzit așa cum am urmărit diversele programe tvri aici în Sydney prin care cunoaștem unele dificultăți pe care le aveți în munca dumneavoastră. Vă admirăm și vă prețuim.

Dorina Bugariu Petre

Nu putem lăsa ca un ziar așa de important pt. comunitatea românească din Ungaria să fie distrus. Toate mijloacele de informație moderne nu valorează cât un ziar scris; îl luăm în mână, îl citim la o ceașcă de cafea, îți face plăcere să-l răsfoiești, să recitești articolele chiar și după o săptămână sau când găsești ziarul întâmplător pe un raft. Sperăm să nu se întâmple!!!! Ținem pumnii strânși pt. redacție și pt. toți românii din Ungaria!

*Ana Zediu Ruggieri,
Italia*

Susținem din tot sufletul protestul colegilor noștri de la Foaia românească, această publicație fiind de-a lungul timpului o făclie vie pentru menținerea spiritualității și conștiinței apartenenței la neamul a celor care se opun asimilării și amnezierii. Curaj și perseverență, dragii noștri, cauza voastră e dreaptă!

*Elvira Chilaru,
Ujgorod, Ucraina*

Am citit prima dată „Foaia” pe vremea când se numea „Foaia noastră”. E multă vreme de atunci, dar nu pot uita fiorul de admirație că limba bunicilor mei își găsește loc și într-un ziar, în vreme ce presa pe care o primeam acasă era scrisă toată într-o limbă pe care nu o foloseam decât în situații publice. Vreau să spun că rolul acestei publicații în timp nu a fost unul neînsemnat. Din 1990 în-

coace „Foaia” a făcut nemărate lucruri bune pentru informarea românilor din satele din Ungaria despre propria lor limbă și cultură. Aș vrea să sper că ceea ce se petrece acum e o simplă clipă de cumpănă, care va dovedi doar că lucrurile nu se pot duce de răpă chiar așa, pur și simplu, prin jocuri de culise.

*Otilia Hedeșan,
Timișoara, România*

Sunt româncă stabilită în Ungaria. Foaia românească este una din legăturile mele cu țara, limba și cultura mea. Mulțumesc pentru înțelegere.

*Teodora Danes,
Budapesta, Ungaria*

Protestez vehement împotriva desființării publicației FOAIA ROMÂNEASCĂ, unicul săptămânal în limba română din Ungaria, deoarece consider aceasta o flagrantă încălcare a drepturilor omului, a dreptului la informarea liberă în limba maternă, ceea ce zadarnicește circulația liberă a informațiilor, ceea ce ar trebui să fie însușirea fiecărui Guvern bun și a unui stat democrat.

*Lucian Marina,
Novi Sad, Republica
Serbia*

Ce păcătuiește un ziar românesc în Ungaria?

*Deac Marius,
Sf. Gheorghe,
jud. Covasna, România*

Este publicația din care copiii mei au aflat despre străbunii lor, cum au trăit și cum au ajuns „dincolo”, cum păstrează cei rămași acolo limba și datinile străbunilor lor. Dacă dispăre, copiii lor nu vor mai afla acestea.

*Liliana Delamarian,
Arad, România*

Dumnezeu să vă ajute, dacă autoritățile nu o fac! Suntem alături de voi!

*Victor Roncea, jurnalist,
București, România*

AȚRU să-și editeze și să-și tipărească „Cronica” din bugetul său propriu.

*Asociația pentru
Micherechi, Ungaria*

EDITORIAL

Trădarea din Joia Mare

Fundația Publică pentru Minorități din Ungaria a executat în Joia Mare o votare, despre care ni s-a spus să nici nu ne treacă prin cap că aceasta ar fi o decizie politică: săptămânalul „Foaia românească” va primi pentru acest an doar 50% din suma de finanțare destinată presei scrise românești din Ungaria. Care este explicația? Care sunt argumentele sau contra-argumentele? Acestea nu există. Oricum, noi nu le-am aflat.

Cealaltă jumătate a fost votată pentru susținerea revistei Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria, „Cronica”, care de pe acum vrea să apară și ea săptămânal. Care este motivul acestei extinderi? Nimeni nu știe. Dar nici nu i-a întrebat nimeni. Așa cum nici lui Alexandru Finna, delegatul AȚRU, nu i-a cerut nimeni să justifice declarațiile sale cum că Cronica ar avea mai mulți abonați decât Foaia sau că Foaia nu scrie despre evenimentele autogovernării. Redăm aceste două afirmații pentru a demonstra nivelul de „inteligență” al ședinței Curatorului, deoarece cititorii români din Ungaria știu exact care este adevărul, fără să facem noi mincinos pe nimeni.

Curatorul Fundației Publice pentru Minorități, alcătuit din reprezentanții celor 13 minorități, ai principalelor partide politice și ai unor ministere, a transmis un mesaj clar către comunitatea românească din Ungaria:

1. A sosit timpul să vă băgați mințile în cap și să acceptați odată pentru totdeauna că în această țară singurul for legitim este Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria. Nici să nu vă mai treacă prin gând altceva! Nu gândiți! Noi o să vă spunem ce să faceți! V-am creat o lege, sunteți obligați să trăiți după ea. (Că majoritatea românilor de bun simț de aici nu-i recunosc ca reprezentanți ai lor pe cei care nu vorbesc limba română, ba mai mult își bat joc de ea, care nu cunosc cultura română și nu au nici o legătură cu comunitatea românească – asta nu interesează pe nimeni.)

2. Nu mai faceți scandal! Nu mai adunați semnături, pentru că părerea voastră nu interesează pe nimeni! Bucurați-vă că mai existați! (Deci, dragi cititori, vă rugăm să nu mai gândiți, doar să citiți. Și nicidecum să nu mai iscăliți nimic. Asta vi se cere de la Budapesta.)

3. E criză financiară. Ar trebui să înțeleagă odată și românii că nu sunt mai mulți bani! Sacrificați-vă! (Am face-o cu bucurie, dacă am ști că asta salvează țara de la faliment. Dar avem impresia că nu...)

4. Băgați-vă pumnul în gură și înghițiți tot! În caz contrar, vă desființăm. Adică, nu, aceea o veți face voi singuri, după ce v-am lăsat noi, fără bani.

5. Și cel mai parșiv și necinstit mesaj de la un oficial al unui minister: să nu credeți că ungurilor din România le este mai bine! Acesta chiar nu mai vrem să-l comentăm.

Trădarea săptămânalului „Foaia românească”, adică a unei instituții românești cu un trecut de aproape șase decenii, nu s-a făcut de către Curatoriu, ci de către Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria. Nu vom accepta niciodată nedreptatea care i s-a făcut revistei tradiționale românești, o moștenire incontestabilă a comunității noastre. S-au înjumătățit banii „Foi” pentru a se da unei gazete de perete a AȚRU, care nu va deranja niciodată pe nimeni la Budapesta și care va asista la asimilarea totală și definitivă a românilor din Ungaria.

Și încă ceva: e rușinos să dai vina pe criză, să iei banii dintr-o parte și să-i bagi în buzunarele altora, care se prefac că scriu revistă românească.

Eva Iova

Pe scurt...

SE LUCREAZĂ LA AUTOSTRADA NĂDLAC-ARAD-SIBIU

Radu Berceanu, ministrul român al Transporturilor, a declarat de curând presei că termenul prevăzut pentru finalizarea autostrăzii Nădlac-Arad-Sibiu a fost devansat. Autostrada va fi finalizată în 2015 și nu în 2017, cum era stabilit inițial. Potrivit oficialului, s-a dat drumul la lucrări la centura ocolitoare Arad, Arad-Timișoara și la drumul Arad-Nădlac, deși în aceste momente are loc doar pregătirea de șantier.

ROMÂNĂ, PRIMA LIMBĂ EST-EUROPEANĂ ÎN CARE VA TRANSMITE EURO-NEWS

Euronews, postul de știri european multilingv urmează să se extindă și în limba română. Astfel, limba română ar putea fi prima limbă din sud-estul Europei în care va fi prezentat postul. Proprietate a unui consorțiu de state europene, ai cărui principali acționari sunt Franța, Elveția, Italia și Rusia, Euronews s-a lansat la 1 ianuarie 1993, fiind primul canal de știri european multilingv. În prezent, postul emite în opt limbi și are ca principali competitori CNN și BBC World.

FESTIVALUL BRAȘOVEAN LA O NOUĂ EDIȚIE

Festivalul Internațional „Cerbul de Aur” se va desfășura în perioada 2-7 septembrie, în Piața Sfatului din Brașov, informează NewsIn. Potrivit sursei citate, festivalul din acest an se va desfășura pe același format ca anul trecut, Primăria urmând să pună la dispoziția TVR locația unde se va desfășura festivalul (Piața Sfatului) și să contribuie cu asigurarea unor servicii conexe festivalului.

MUZICĂ VECHĂ LA TIMIȘOARA

Cea de-a doua ediție a Festivalului de Muzică Veche din Timișoara, organizată de Societatea Muzica Antică și de Filarmonica Banatul, se va desfășura între 10 și 17 mai și va cuprinde concerte, cursuri de măiestrie și conferințe dedicate muzicii medievale, baroce și renaștiste, anunță organizatorii.

Primăvară la Chișinău

Sărbătorile Pascale de fiecare dată ne imprimăvărează sufletește.

Descopăr în aceste zile multă lume, certată acum o vreme, împăcată. Subliniez: împăcată, nu resemnată.

Pentru că unii visează ca decizia Curții Constituționale de azi să spună că alegerile parlamentare de la 5 aprilie au fost corecte, iar alții, că acestea au fost incorecte.

E o pace în care se sesizează și un abur de alarmă de care e plină atât așteptarea unora cât și cea a altora.

În Duminica Învierii, centrul Chișinăului, în care am ieșit cu familia, cum obișnuiesc de ani și ani, mi s-a părut cel mai puțin aglomerat, comparativ cu alte dați. Lucrul cel mai alarmant e acela că nu am prea văzut tineri, nici în inima urbei, nici pe terase, nici la Catedrală.

O fi și acesta un specific al sărbătorilor din acest an.

Sunt încă proaspete în memorie cele care s-au întâmplat la Chișinău în ziua de 7 aprilie 2009, care amintesc de evenimentele din 1956 de la Budapesta și pe cele din 1968 de la Praga.

Peste 50 de mii de tineri în acea zi au ieșit în centrul capitalei nu ca să se distreze, ci – din disperare.

Ei s-au săturat de comuniști, de minciuni și de stalinism.

Cele desfășurate atunci ne îndeamnă ca în cadrul acestor sărbători pascale să vedem și lucrurile politice mai altfel decât sunt.

Și să visăm, așa cum s-a propus în cadrul unei ședințe ad-hoc a Consiliului Salvării Naționale, din timpul manifestațiilor studențești și anume: să se desfășoare alegeri repetate în care electoratul ar sancționa partidul de guvernământ

pentru gravele fraude, alegeri ce ar fi câștigate de către partidele democratice, care:

a) ar scoate partidul comunist în afara legii ca partid criminal pentru cel puțin următorii 50 de ani,

b) ar interzice utilizarea simbolicii naziste și comuniste, așa cum a decis prin vot în luna iunie 2008 seimul (parlamentul) Lituaniei, inclusiv intonarea imnului sovietic, al cărui melodie coincide în prezent cu imnul Rusiei, ale drapelelor și stemelor URSS, RSSM, a secerii și ciocanului sovietic, a stelei cu cinci colțuri, ca simboluri ale regimului comunist de ocupație, pe teritoriul întregii republici;

c) ar propune judecarea crimelor regimului actual la Tribunalul Internațional de la Haga, atât a celor care au dat ordine de masacrare a tinerilor cât și a executorilor, a polițiștilor care ieri printr-un decret al președintelui Voronin au fost decorați cu medalii și premii bănești substanțiale, aceste crime fiind numite eufem-

mistic „contracararea loviturii de stat din R. Moldova”;

d) ar efectua pași fermi de integrare europeană a Republicii Moldova.

Varianța propusă de partidul comuniștilor: de a ne integra în Uniunea Europeană doar împreună cu Federația Rusă, țară situată pe trei sferturi pe continentul asiatic e lipsită de orice perspectivă.

Eforturile societății civile și ale partidelor parlamentare, cred analiștii politici, trebuie orientate de urgență către contracararea izolării internaționale a statului nostru, pe care ne-o pregătesc cei de la guvernare.

Am vrea foarte mult, cu ajutorul Uniunii Europene, cu ajutorul tineretului Basarabiei, să putem parafraza ușor urarea noastră de Paști și să putem spune:

– Basarabia a înviat!

Și să ni se răspundă:

– Cu adevărat a înviat!

Chișinău, 21 aprilie 2009

Nicolae Dabija

Românii și numeroasele lor organizații

După țigani și nemți, românii au cele mai multe organizații civile care au cerut finanțare, numărul lor fiind 20 de asociații. Comisia parlamentară pentru drepturile omului, minorități și culte în urma ședinței

din 21 aprilie 2009 propune pentru Plenara Adunării Naționale ca pentru organizațiile înscrise la concurs ca asociații românești să voteze subvențiile din tabelul de mai jos.

Șt. Frățean

Numele organizației	Ft	Numele organizației	Ft
Asociația Românilor din Apateu	300.000	Asociația Pentru Micherechi	200.000
Asociația de Naționalitate a Românilor din Bătania	400.000	Asociația Românilor din Micherechi	200.000
Uniunea Românilor din Bichișciaba	200.000	Asociația Românilor din Otlaca-Pustă	300.000
Asociația Română din Budapesta	200.000	Asociația Culturală Română „Mihai Purdi” din Otlaca-Pustă	200.000
Societatea Culturală a Românilor din Budapesta	250.000	Asociația Culturală a Românilor din Seghedin	200.000
Asociația Româno-Maghiară din Chitighaz	200.000	Asociația de Naționalitate a Pensionarilor din Săcal	200.000
Clubul Pensionarilor de Naționalitate Márki Sándor din Chitighaz	200.000	Asociația de Naționalitate și de Promovare a Comunității din Săcal	200.000
Clubul Pensionarilor Români din Julia	300.000	Coaliția Românilor din Ungaria	200.000
Asociația Culturală Română din Leta Mare	200.000	Comunitatea Cercetătorilor și Creatorilor Români din Ungaria	400.000
Asociația pentru Tradițiile și Viitorul Românilor, Medgyesegyháza	300.000	Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria	1.000.000
Asociația Penticostală a Românilor din Ungaria, Micherechi	350.000	Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria	1.500.000

Aurel a plecat la Domnul!

Aurel Papp a încetat din viață în ziua de 21 aprilie 2009, la vârsta de 35 de ani, când Dumnezeu a pus capăt suferințelor lui și l-a chemat Acasă.

Aurel Papp s-a născut în ziua de 10 ianuarie 1974, ca cel de-al treilea fiu al soților Maria și Gheorghe Papp din Micherechi. De mic copil a fost atras de desene, de picturi. Cum a crescut și a devenit adult, și-a dat seama de talentul pe care i l-a dat Dumnezeu de a reda pe hârtie frumusețea din jurul lui, lumea ce îl înconjură. A desenat, a pictat, a fotografiat cu ochi sensibili la orice subiect, devotat în întregime preocupărilor lui. Picturile și fotografiile i-au devenit rostul vieții, însă adevărata împlinire a fost ziua în care l-a cunoscut pe Isus Hristos, ca Domn și Mântuitor personal, exact în ziua lui de naștere, zi în care a decis să înceapă o viață nouă cu Hristos. În anul 1999 a fost botezat la Biserica Baptistă din Micherechi, devenind astfel membrul bisericii. Din acea zi, a devenit un creștin entuziasmat, transmitând prietenilor, cunoscuților din sat și de peste tot motivul fericirii lui. Umblând pe calea credinței a fost preocupat în mod special de îndemnarea tinerilor din sat la o viață curată, la o viață cu scopuri, la trăirea cu Hristos. Din acest

Aurel Papp
(1974-2009)

motiv a avut și câteva inițiative, susținând generația tânără, atât în biserică, cât și pe plan local.

Din anul 2001 a devenit colaborator al *Foii românești*, fotografiind evenimente, momente însemnate din viața comunității românilor din Ungaria. Multe din frumoasele coperte se leagă de numele lui. A fost un fotoreporter promițător, un coleg însuflețit, un prieten sincer. A avut multe planuri și vise...

...încercările trupesti însă i-au încetinit visele, i-au pus bariere dorinței lui de a-și întemeia o familie proprie. Dorința lui a rămas una singură: să rămână în viață.

De câteva luni încoace ceream

minune de la Dumnezeu, să-l vindec, că El poate, și fiecare zi a vieții lui a devenit o minune pentru știința omenească. Nici în mijlocul adevăratelor încercări, departe de casă, de mamă, el nu a încetinit să-și mărturisească Mântuitorul, Medicul Medicilor, celor care erau pe patul de suferință alături de el. Era liniștit și încredințat că ceea ce i-a pregătit Domnul dincolo de nori este desăvârșirea vieții lui.

Sperasem în vindecarea lui toți care-l iubeam și ne rugam pentru el, și știam că Cel Atotputernic are planul lui divin...

Planul divin cu privire la Aurel s-a încheiat în ziua în care Dumnezeu a hotărât să-i ia suferințele de pe acest pământ și – după făgăduințele Lui în care ne încredem – să-l răsplătească pentru credințioșia lui cu viață veșnică în Împărăția Cerurilor.

Dorim ca Bunul Dumnezeu să mângâie mama îndurerată care și-a pierdut cel mai mic copil, încurajând-o cu unul dintre versetele biblice preferate ale lui Aurel: „De altă parte, știm că toate lucrurile lucrează împreună spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu, și anume, spre binele celor ce sunt chemați după planul Său.” (Romani 8:28).

În nădejdea reîntâlnirii,

Rita

Pe scurt...

CENADUL UNGURESC

Copiii din grupa mare a grădiniței din Cenad au vizitat școala generală în ultima zi dinaintea vacanței de primăvară. Preșcolarii au participat la o oră de matematică a clasei întâi, pentru a se acomoda și a cunoaște situația care îi așteaptă și pe ei din septembrie. Aceasta a fost de altfel deja a doua ocazie când preșcolarii au vizitat școala, prima dată făcând cunoștință cu viitoarea lor învățătoare.

CHITIGHAZ

Martți, 28 aprilie, la primăria din Chitighaz va avea loc o nouă ședință a consiliului local. Printre punctele abordate pe ordinea de zi se vor număra și prezentarea ultimelor realizări din ultimul an și acceptarea bugetului anului trecut, alegerea unui nou director la Casa de cultură, în funcție de concursurile sosite la primărie, precum și înmânarea a două distincții, pentru două persoane însemnate ale satului.

ȘERCAD

La invitația Autogovernării Românești din Șercad, duminică, 19 aprilie, PSS Siluan, Episcopul românilor din Ungaria a oficiat liturghia de Paște în biserica romano-catolică din Șercad. Deoarece Preasfințitul Siluan a slujit la slujba de Înviere și la Liturghia Pascală de la Capela Ortodoxă din Budapesta, la Șercad slujba a avut loc la ora prânzului, după care toți cei prezenți la biserică au fost invitați la o agapă frățască.

CHITIGHAZ

Cu ocazia Zilei Internaționale a Muncii, de 1 Mai, în curtea Castelului Almásy din Chitighaz vor fi organizate o serie de programe culturale, competiții sportive și întreceri pentru copii. În ajunul zilei de 1 Mai, seara, sătenii se adun, și anul acesta, în centrul satului și cu făclile aprinse defilează pe ulițe. În zorii zilei de 1 Mai, chitighăzenii vor fi deșteptați de fanfara bisericii baptiste din localitate. Manifestările de 1 Mai sunt organizate de Casa de cultură și primăria Chitighaz.

Tradiții de Paști la românii din Cenadul Unguresc

Paștele, sau sărbătoarea Învierii lui Isus Hristos, reprezintă cea mai importantă zi pentru creștinătate. De generații întregi, ne primim casele, ne luăm haine noi, vopsim ouăle, facem friptură de miel, mergem la Slujba de Înviere și ne salutăm cu „Hristos a Înviat!”. Unele tradiții s-au schimbat, altele s-au adaptat, dar chiar dacă sunt puțini, românii ortodocși din Ungaria își mai păstrează tradițiile strămoșești.

Biserica Ortodoxă din Cenadul Unguresc a fost în urmă cu câteva decenii una dintre cele mai înstărite dintre bisericile din Ungaria și avea un număr mare de credincioși. Acum credincioșii sunt puțini, dar tinerii plecați la oraș care vin pe la părinți de sărbători caută întotdeauna și biserica strămoșească, unde s-au botezat ei și strămoșii lor.

În prima zi de Paște, după Sfânta Liturghie săvârșită de preotul

paroh Aurel Becan, credincioșii prezenți la slujbă s-au adunat la clubul românilor pentru a ciocni ouăle de Paști frumos colorate. Autogovernarea Românească din localitate, la toate sărbătorile mai mari de peste an, așteaptă credincioșii la clubul românesc la un pahar de vin, la o felie de cozonac și să stea de vorbă. Bătrânii deapănă amintiri de pe vremea când era curtea bisericii plină de români și acolo ciocneau ouăle de Paște.

A doua zi de Paște continuă șirul tradițiilor și obiceiurilor, tradiții care s-au transmis din bătrâni și sunt păstrate cu sfințenie. Astfel, a doua zi, după slujbă, românii din Cenad și-au așteptat preotul în mijlocul cimitirului, cu o masă întinsă plină de ouă, cozonaci și vin, pentru a se ruga pentru morții lor, deoarece la ei așa e obiceiul ca a doua zi de Paști să se iasă la cimitir pentru a-și cinști morții.

A.B.

Isus e Viu!

Cu această pagină dedicată din nou Învierii Mântuitorului Isus Hristos, dorim să păstrăm în inimile noastre sărbătorirea lui Isus cel Viu!

Sărbătoarea, între Scriptură și Spectacol

Marile sărbători ale creștinismului sunt inspirate din viața Mântuitorului Isus Hristos: nașterea, botezul, moartea, învierea și înălțarea la cer. Fiecare sărbătoare creștină oferă o combinație mai mult sau mai puțin fericită a Scripturii cu spectacolul cultural-religios.

Scriptura oferă temeiul istoric și religios al evenimentului sărbătorit în timp ce cultura oferă forma și stilul spectacolului. Relația dintre Scriptură și cultură este dinamică și se pare că fiecare generație optează pentru o anumită variantă. Richard Niebuhr în lucrarea sa *Christ and Culture* a încercat să analizeze posibilele forme de relație între Hristos și cultură (Hristos împotriva culturii, Hristosul deasupra culturii, Hristos și cultura în paradox, Hristos transformatorul culturii).

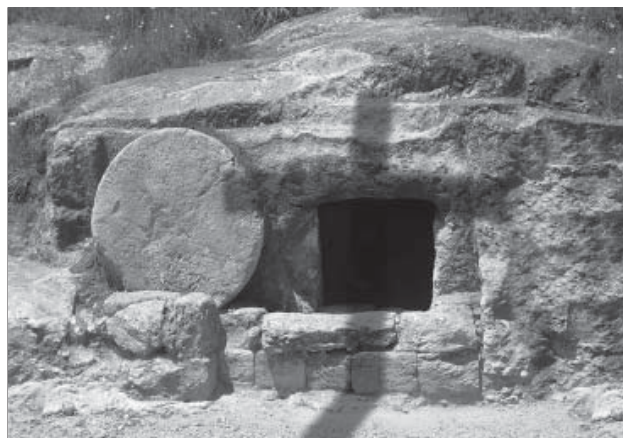
Din lecturile și observațiile mele se desprinde concluzia că pe măsură ce generațiile se îndepărtează de Scriptură sunt tot mai preocupate de cultură. Definit în sens larg.

Conceptul de cultură... denotă un tipar de sensuri întrupate în simboluri și transmise istoric, un sistem de concepții moștenite și

exprimate în forme simbolice cu ajutorul cărora oamenii comunică, perpetuează și dezvoltă cunoașterea și atitudinile lor față de viață. (Clifford Geertz, *The Interpretation of Culture*, 1973, p.89).

Concepțiile despre lume și viață, religia, limba și literatura, arta, tradițiile, obiceiurile, tiparele comportamentale, etc., toate fac parte din ceea ce se numește *cultură*. Experții vorbesc despre „high culture” și despre „popular culture.” „High culture” se referă la concepțiile despre lume și viață, obiceiurile și preocupările oamenilor educați, stilați și rafinați, în timp ce „popular culture” se referă la obiceiurile, preocupările și tiparele comportamentale ale oamenilor fără prea multă școală și nerafinați.

Indiferent dacă vorbim de cultura oamenilor educați sau mai puțin educați, trebuie subliniat faptul că în compoziția și formele de manifestare a ceea ce se numește „cultură creștină” întâlnim în combinații diferite de la o țară la alta și chiar de la o biserică la alta, elemente biblice și păgâne. Dacă în cultura oamenilor educați se întâlnesc forme de păgâ-

nism filosofic, în cultura oamenilor nerafinați se întâlnesc forme de păgânism tribal (tatuaj, metale, oase, lemne, pietre, muzică tribală, erotism carnal, transă, etc.) Este cunoscut faptul că în ultima vreme, prin intermediul mijloacelor moderne de comunicație (radio, tv, video, internet, reviste, etc.) tiparele comportamentale ale culturii tribale au invadat spațiul public.

Dacă Scriptura oferă temelia istorică și spirituală a sărbătorilor și cultura oferă modalitatea și stilul de manifestare a oamenilor care participă la sărbătoare, atunci pe bună dreptate ne întrebăm cât păgânism consumăm la Sărbătoarea morții și Învierii Mântuitorului?

Oare este imposibil să ne întoarcem la simplitatea și profunzimea cu care au sărbătorit primii creștini moartea și Învierea Domnului? Evangheliile relatează modul în care Hristos i-a învățat pe ucenici să se raporteze la moartea și Învierea Sa.

„O, nepricepuților și zăbavnici cu inima când este vorba să credeți tot ce au spus proorocii! Nu trebuia să sufere Hristosul aceste lucruri și să intre în slava Sa? Și a început de la Moise și de la toți proorocii și le-a tâlcuit în toate Scripturile ce era cu privire la El” (Luca 24:25-27).

Când cei doi ucenici au ajuns la Emaus și l-au rugat pe Domnul să rămână cu ei, nu asistăm la un spectacol al învierii, ci asistăm la rugăciune frângerea pâinii.

„Pe când ședea la masă cu ei, a luat pâinea și după

ce a rostit binecuvântarea, a frânt-o și le-a dat-o. Atunci li s-au deschis ochii și l-au cunoscut; dar El s-a făcut nevăzut dinaintea lor. Și au zis unul către altul: «Nu ne ardea inima în noi, când ne vorbea pe drum și ne deschidea Scripturile?»” (Luca 24:30-32).

Când Domnul se arăta celor 11 ucenici și celor care erau cu ei în Ierusalim, nu asistăm la un spectacol ci la explicarea Scripturilor:

„Iată ce vă spuneam când eram încă cu voi, că trebuie să se îplinească tot ce este scris despre Mine în Legea lui Moise, în Prooroci și în Psalmi. » Atunci le-a deschis mintea ca să înțeleagă Scripturile. Și le-a zis: «Așa este scris și așa trebuia să pătímească Hristos și să învieze a treia zi dintre cei morți. Și să se propovăduiască tuturor neamurilor în Numele Lui, pocăința și iertarea păcatelor, începând din Ierusalim»”

(Luca 24:44-47).

Când Domnul a dat ucenicilor Marea Trinitate, accentul a fost pus pe propovăduirea Evangheliei la toate popoarele în vederea credinței mântuitoare și a maturizării spirituale în ucenicie (Marcu 16:15-16).

Predicarea Evangheliei la Rusalii nu a fost însoțită de un spectacol religios, ci Petru a proclamat Evanghelia în puterea Duhului Sfânt. De asemenea miile de oameni care au crezut în Evanghelie nu s-au specializat în spectacole, ci au continuat să sărbătorească apartenența lor la poporul lui Dumnezeu așa

cum i-a învățat Domnul. „Cei ce au primit propovăduirea lui au fost botezați; și în ziua aceea la numărul ucenicilor s-au adăugat aproape trei mii de suflete. Ei stăruiau în învățătura apostolilor, în legătura frățască, în frângerea pâinii și în rugăciuni” (Fapte 2:41-41).

Ce s-a întâmplat și cum s-a ajuns la introducerea spectacolului la sărbătorile creștine? Cred că Toynbee a făcut următoarea remarcă:

„În Palestina, creștinismul a fost o relație personală cu Hristos cel înviat. La Roma, creștinismul a devenit o instituție. La Greci, creștinismul a devenit o filosofie. În Europa, creștinismul a devenit o cultură. În America, creștinismul a devenit o afacere privată.”

Pe măsură ce s-a îndepărtat de relația personală cu Isus Hristos cel înviat și de studierea și propovăduirea Cuvântului Scripturilor în puterea Duhului Sfânt, creștinismul a devenit tot mai vulnerabil în fața culturii. A.W. Tozer a afirmat că atunci când Duhul Sfânt părăsește o biserică, oamenii simt nevoia de divertisment. Cultura oferă mediul propice pentru divertisment, iar cultura populară face divertismentul tot mai vulgar. Mai mult, Monte Wilson afirmă că sub influența lumii, închinarea bisericii nu mai este centrată în Dumnezeu, ci închinătorii sunt atât de preocupați să-și satisfacă sentimentele și gusturile lor, încât ei devin obiectul propriei închinări. În felul acesta, creștinismul fără Hristos și Duhul Sfânt devine o cultură care se impregnează cu păgânism.

În fața păgânismului, Biserica are doar o singură cale: calea Bisericii primare. Întoarcerea la Hristosul Scripturii în puterea Duhului Sfânt. Sărbătoarea trebuie golită de spectacol și umplută de prezența lui Hristos cel înviat.

Hristos a înviat!

Pastor Paul Negruț
(Sursa: www.negrut-paul.wordpress.com)

Hristos a înviat!

Cuvintele pline de speranță, care caracterizează umblarea creștină, răsună din nou în biserică și pe stradă. Sărbătoarea Învierii Mântuitorului ocupă, pentru câteva momente, un loc central în atenția publică, dar și în viața personală. Pe lângă mediatizare și comercializare, credincioșii creștini reflectă astăzi din nou asupra victoriei lui Dumnezeu asupra morții și a diavolului. Învierea lui Isus Hristos este demonstrația de neîgăduit a faptului că lumea este sub controlul lui Dumnezeu.

Amintirea Învierii lui Isus Hristos cheamă fiecare credincios să se cerceteze cu privire la umblarea sa cu Dumnezeu.

Ne cercetăm pentru a ne apropia mai mult de Mântuitorul.

Ne cercetăm pentru a trăi o viață autentică în calitate de ucenici ai Săi.

Mesajul Învierii reprezintă în același timp o neașteptată încurajare cu privire la ceea ce Mântuitorul va face pentru noi. Femeile au primit în acest sens mesajul îngerului în fața mormântului gol: „Pentru ce căutați între cei morți pe Cel ce este viu? Nu este aici, ci a înviat”.

Hristos a înviat!

Otniel Ioan Bunaciu,
președinte

Uniunea Bisericilor Creștine Baptiste din România

Rugăciuni pentru bolnavi în Miercurea Mare

Cu o zi după sosirea noilor icoane ale iconostasului Parohiei Ortodoxe Române din Budapesta, comunitatea românilor din capitala Ungariei s-a putut bucura și de un alt eveniment istoric. Se știe că comunitatea românească și cea grecească, pe parcursul anului, se roagă de mai multe ori împreună. De câțiva ani, așa se întâmplă și în Săptămâna Patimilor, când în Miercurea Mare, se săvârșește în capela românească Taina Sfântului Maslu, de către preoți români și greci.

În acest an, bucuria celor care au participat la această slujbă a putut fi deplină, pentru că de prima dată de când se săvârșește această taină în capela de pe strada Holló, numărul preoților slujitori a fost 7, adică chiar atât cât este prescris în tipicul Bisericii Ortodoxe (deși săvârșirea Sfântului Maslu, în caz de nevoie, este permisă și de trei preoți). Din partea Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria au participat părintele paroh *Marius Maghiaru* și părintele ieromonah *David Pop*, de la Așezământul Monahal Sf. Ioan Botezătorul (Budapesta). Exarhatul din Ungaria a Patriarhiei Ecumenice a fost re-

prezentată de preoții *Kalota József*, *Nacsinák Gergely András*, *Dimitri Nachkebia*, *Fuzek Borisz* și de diaconul *Beke Csaba Makarios*, iar de la Parohia Ortodoxă Maghiară cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” din piața Petőfi a venit părintele *Tatárka Krisztián*. În cuvântarea sa de la sfârșitul slujbei, parohul *Marius Maghiaru*, constatând cu bucurie că deja trei comunități sunt reprezentate la slujba maslului, a amintit că nu numai omul, individul are nevoie de tămăduire și de curățire de păcate, ci și comunitățile, indiferent că este vorba de o parohie, de comunitatea românilor din Ungaria sau de comunitatea ortodocșilor din această țară. M.M.

PF Daniel: Lumânarea de Înviere este lumina sufletului nostru

Patriarhul *Daniel* le-a transmis credincioșilor, în noaptea Învierii, că fiecare om este asemeni unei lumânări, unei făclii de Paști, iar felul în care arde dă măsura dragostei și a jertfei de care este capabil și cu care contribuie la sporirea bunătații și a înțelepciunii în lume.

„Lumânarea pe care o purtăm în mână de Înviere, când răspândește lumină, se jertfește, se topește și este simbolul vieții noastre, că numai prin iubire jertfelnică față de părinți, față de copii, față de cei dragi ai noștri, față de semenii noștri în suferință sau în necazuri, noi răspândim Lumina în Lume”, le-a spus patriarhul celor peste cinci mii de oameni veniți să ia Lumina de la Catedrala Patriarhală.

Înaltul ierarh li s-a adresat credincioșilor din pridvorul reședinței patriarhale, arătând că iubirea pe care o dăruiesc semenilor lasă o urmă în fiecare și că fiecare se apropie de Divinitate în funcție de sa-

crificiile pe care a fost în stare să le facă.

„Și Lumina pe care am răspândit-o prin iubire față de alții se imprimă în sufletul nostru și o luăm cu noi în veșnicie și când ne împlinim cu Hristos, Lumina Lumii, atât de mult ne putem apropia de El, câtă Lumină am adunat în timpul vieții pământești prin credință, prin pocăință, prin fapte bune, prin împărtășirea cu Sfintele Taine”, a spus patriarhul.

„Deci lumânarea de Înviere sau făclia de Paști este lumina sufletului nostru, de aceea simțim o bucurie deosebită când participăm la Înviere pentru că ne întâlnim cu Hristos care ne iubește”, a adăugat patriarhul.

Credincioșii adunați, de Paști, pe esplanada Catedralei Patriarhale au remarcat faptul că slujba a fost „atipică” – patriarhul nu a ieșit din reședință mai devreme de miezul nopții, când a apărut, înconjurat de un sobor de preoți cu sfeșnice în mână. Patriarhul a rostit chemarea „veniți de luați lumină” și, în scurt timp, mii de luminițe au început să ardă în mulțime.

„Lumânarea pe care o purtăm în această noapte în mână este simbol al Evangheliei lui Hristos. Toată învățătura lui Hristos, Lumina Lumii, se concentrează în lumânarea de Înviere, în făclia de Paști. Toată pacea lui Hristos și toată bucuria vieții lui Hristos se concentrează în lumânarea de Înviere sau în făclia de Paști, toată viața noastră creștină se concentrează în făclia de Paști. Fiecare dintre noi, când

purtăm făclia de Paști în mână, avem simbolul propriei noastre învieri, purtate de noi înșine în mână”, a subliniat patriarhul *Daniel*.

El a menționat că, sâmbătă, la Patriarhia Română, a fost adusă, pentru prima dată, Lumina ce apare de Paști la Mormântul lui Iisus din Ierusalim, considerând-o „o binecuvântare pentru anul acesta, o încurajare și un îndemn să ne întărim în credință, să sporim în fapte bune și să intensificăm legătura noastră cu Hristos, Lumina Lumii”.

După acea parte a predicii menită să trezească în fiecare individ, indiferent de vârstă, dorința de desăvârșire, patriarhul și-a îndreptat atenția către tineri, arătând că este important ca ei să fie educați astfel încât să perpetueze credința. „Sărbătoarea aceasta ne îndeamnă la o stare de pace, de bucurie, de mulțumire lui Dumnezeu, de recunoștință, ne îndeamnă să facem un bine, să spunem un cuvânt bun, să facem o faptă bună și, de asemenea, să transmitem credința noastră celor tineri. Părinții care oferă multe daruri copiilor – materiale și trecătoare – și nu le-au oferit darul credinței, e ca și când nu-i iubesc cu adevărat”, a atenționat patriarhul.

Totodată, el și-a îndreptat gândul spre românii din Basarabia și din diaspora, afirmând că pe toți românii îi leagă aceeași credință și aceeași spiritualitate. Patriarhul le-a urat tuturor sănătate și bucurie, pace și fericire, credință vie și puternică.

E.I.

Botezul micuței Sara la Sf. Paști

Familia *Cristina* și *Robert Cozma* au venit la Paști, pe 19 aprilie, la Sfânta Biserică din Jula, Orașul Mic Românesc, pentru a-și boteza prima lor fiică, *Sara*. Taina Sfântului Botez a fost săvârșită de părintele paroh *Petru Pușcaș*, prin care micuța *Sara* s-a născut din nou duhovnicește și s-a făcut membru al Bisericii lui Hristos. Nașii de botez sunt *Gavril Gurzău* și *dr. Zsolt Cserhádi*.

(În imagine: mama și fiica.)

Școala generală din Jula

Școlari cu care
ne mândrim

Pe 3 aprilie, orașul Jula a găzduit concursul de recitare pentru clasele 1–4. La acest concurs au câștigat rezultate frumoase și trei elevi ai Școlii generale românești din Jula. La concursul de recitare proză, pe locul III s-a clasat *Cristofer Cozma*, elevul clasei a 2-a. În categoria claselor 3, la concursul de recitare proză *Victoria Borszéki* a obținut locul al treilea. Din clasa a treia a participat *Fruzsina Boca*, calificându-se pe locul I la concursul de recitare poezie.

□ □ □

Școala generală „Implom József” din Jula a organizat, pe 16 aprilie, competiția „Cupa concursului de biciclete” pentru școlile generale din oraș. În cadrul

acestei întreceri, elevii au rezolvat chestionare pe tema de educație rutieră. *Robert Crișan*, elevul clasei a opta a școlii generale românești s-a calificat pe locul I.

□ □ □

Ana Gyihor, eleva clasei a doua, a câștigat la concursul de desen organizat în perioada 7–11 aprilie în cadrul zilelor „Bay” din orașul Jula. Profesoara pregătitoare a fost *Maria Rocsin Farkas*.

□ □ □

La 26 martie, în orașul Orosháza a fost organizat concursul județean de circulație pentru elevii de liceu. La categoria de servomotoare *Zoltán Berkics* (cl. XI/B) a obținut locul întâi.

Pentru un mediu
mai curat

De-a lungul anilor, pe plan național, în ziua de 21 aprilie întreprinderea ungară de stat Magyar Közút organizează o acțiune de colectare a deșeurilor, cu implicarea școlilor generale. La această campanie au luat parte și elevii claselor 6, 7 și 8 din Micherechi.

A.C.

Colorați!

Trecutul și viitorul Universului

Lumina galaxiilor, în afară de a celor mai apropiate, vine la noi mai roșie decât normal. Razele spectrului lor, în loc să se găsească în locul normal, sunt, în mod sistematic, deplasate spre roșu. Acest decalaj este cu atât mai marcat, cu cât ele sunt mai îndepărtate. Interpretarea cea mai simplă a acestui fenomen este că galaxiile se îndepărtează unele de altele pentru că Universul se dilată.

Se pare că totul a început în urmă cu aproximativ 15 miliarde de ani. Pe atunci, Universul era colosal de fierbinte și de dens și nu conținea decât energie. Deodată el a explodat – fenomen pe care-l numim Big Bang – și a început să se întindă. De atunci, n-a încetat să se dilate și să se răcească.

De la particule
la galaxii

Grație rezultatelor obținute în laboratoarele de fizică a particulelor, s-a putut retrasa evoluția Universului în primele clipe de după Big Bang. Universul primitiv nu era decât o „supă” de particule care se mișcau în toate sensurile, cu viteze apropiate de cele ale luminii. În virtutea neîncetatei ciocniri, anumite particule dispăreau, apărând altele. Apoi, cu repeziune, s-au format nuclee atomice ușoare, grație reacțiilor de fuziune nucleară. În continuare, Universul a cunoscut o lungă perioadă de liniște. El a continuat să se răcească și să se dilate. În acest stadiu, lumina nu se putea propaga prea departe: particulele de lumină nu încetau să se integreze cu particulele întâlnite pe drum. Universul era deci opac. La 300.000 sau 400.000 de ani după Big Bang, când temperatura a scăzut sub 3000 °C, nucleele atomice au capturat electronii pentru a forma primii atomi, ceea ce a permis luminii să se propage liber. Universul a devenit transparent. Această primă licărire, captată azi sub forma unui foarte slab flux de unde radio, care provin din

toate direcțiile cerului, e cel mai vechi vestigiu al Universului accesibil astronoților. Cu câteva sute de mii de ani mai târziu, încep să se formeze primele galaxii. Încă nu se cunoaște mecanismul exact al constituirii acestora. Apoi, în galaxii, apar primele stele.

Viitorul Universului

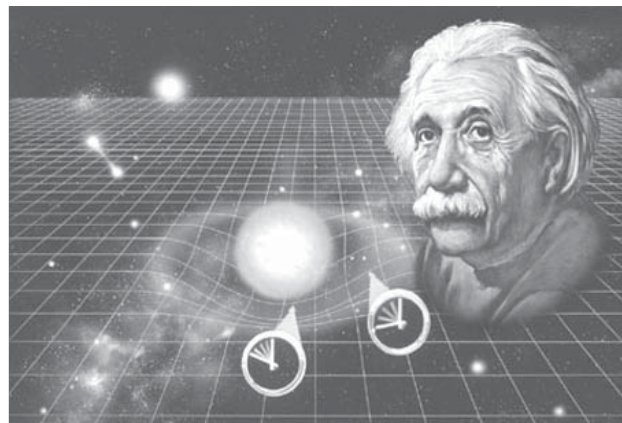
Dacă expansiunea lui se continuă la nesfârșit, Universul, prin dilatare, va deveni din ce în ce mai gol, căci toate galaxiile vor continua să se îndepărteze unele de altele. În același timp, spațiul va deveni din ce în ce mai rece. Cu timpul, stelele vor sfârși prin a se stinge. Dar mai există o posibilitate: aceea ca Universul să înceteze într-o zi să se dilate și să înceapă fenomenul de contracție. Atunci el va atinge temperaturi uriașe, care vor distruge totul, chiar și nucleele atomilor: acesta ar fi Big Crunch-ul. În orice caz, catastrofa nu se va întâmpla mâine, ci, în cel mai rău caz, peste 100 de miliarde de ani.

Totul depinde de cantitatea de materie pe care o conține Universul. Einstein a stabilit că aștrii, prin masa lor, curbă Universul

și, la fel ca bilele puse pe o plapumă de puf. Cu cât cantitatea de materie pe unitatea de volum e mai puternică, cu atât mai pronunțată e curba. Dacă această densitate rămâne mai mică de o anumită valoare, Universul se va dilata la infinit: el va fi deschis. Dacă, dimpotrivă, ea atinge sau depășește valoarea critică, atunci va veni o epocă în care expansiunea se va opri, iar Universul se va contracta. Atracția exercitată între galaxii, în varietatea masei lor, va fi suficientă pentru a le stopa depărtarea și a le constrânge să se apropie unele de altele. În acest caz, Universul este închis, și-și va regăsi într-o zi starea lui primitivă foarte condensată. Se crede că Universul este deschis, el ar fi destinat să se dilate în permanență. S-ar putea, totuși, ca masa Universului să fie mult mai mare decât cea calculată. În acest caz, destinul Universului ar putea fi altul.

Concepția modernă
despre Univers

Când scrutăm spațiul, ne întoarcem într-un trecut din ce în ce mai îndepărtat, în epoci în care Universul era mult mai fierbinte ca azi. Radiația de fond (emisă într-o epocă în care temperatura Universului era de 3000 K) este cea mai veche rămășiță care a ajuns până la noi a Universului primitiv.

Discuții de atelier despre problemele tinerilor de naționalitate

În ziua de 8 aprilie, Institutul Cultural Maghiar a organizat o întâlnire a tinerilor de naționalitate din Ungaria. Scopul întâlnirii, care de fapt s-a organizat ca un atelier, a fost să se discute despre starea actuală a tinerilor de minoritate și a asociațiilor acestora.

Dezbaterile de atelier au fost deschise de *Borbáth Erika*, directoarea ICM. Aceasta s-a bucurat când a văzut că fiecare minoritate este reprezentată, și i-a îndemnat pe cei prezenți ca aceasta să nu fie prima și ultima întâlnire de acest gen a tinerilor de naționalitate din Ungaria. *Paulik Antal*, directorul adjunct al Departamentului pentru Minorități din cadrul Cancelariei Primului Ministru a amintit că la recensământul din 2001 rezultatul referitor la tinerii de naționalitate a fost unul foarte trist, pentru că, după cum a spus domnia sa, tinerilor de azi nu le mai pasă de originea lor, ei nu se mai leagă de cultura strămoșilor. După terminarea studiilor de liceu, cei mai mulți tineri ajung într-un mediu străin, unde nu își mai pot vorbi limba lor maternă, nu își mai pot întări identitatea. Un lucru pozitiv este că, totuși, există mai multe asociații, cercuri culturale, care și azi sunt active: dansul popular, corul, teatrul. Dar viața comunitară a tinerilor de naționalitate nu ar trebui să se bazeze numai pe aceste cercuri, ci pe orice care să îi ajute în păstrarea limbii și identității lor.

Starea actuală a slovacilor din Ungaria a fost prezentată de către *Komjáthi Anna*. Titlul prelegerii sale a fost: „Când ne vom întâlni din nou?” La început a povestit despre istoria și apoi a continuat cu starea actuală a slovacilor din Ungaria. Aceștia au mai multe asociații culturale: dans, teatru, cor. Tinerii slovaci din toată Ungaria participă de 2 ani la mai multe manifestări. Problema lor principală este că trăiesc răsfirați prin toată țara. În fiecare vară se organizează o tabără comu-

nă, unde tinerii slovaci au ocazia să se întâlnească, să discute unul cu altul. Din păcate, nu fiecare tânăr vorbește limba slovacă. Scopul lor în viitor este: dezvoltarea și păstrarea limbii materne.

Raportorul grecilor a fost *Agárdi Bendegúz Szpirosz*, care a vorbit despre „Starea tinerilor de naționalitate grecească din anii 1991 până în zilele de azi”. La fel ca la celelalte minorități, prezentarea a început cu istoria minorității. După cel de-al doilea război mondial, mulți greci s-au refugiat în Ungaria. La manifestările grecești, spre surprinderea lor, numărul participanților crește din an în an. Au mai multe asociații culturale, unde majoritatea membrilor sunt tineri, care sunt plini cu entuziasm și cu idei noi. *Agárdi Bendegúz Szpirosz* ne-a mărturisit că primesc foarte mult ajutor din partea celor mai în vârstă, și aici nu la partea financiară s-a referit. Dezvoltarea limbii grecești merge într-o direcție foarte bună, tinerii sunt motivați să cunoască limba părinților lor.

Conferențiarul croaților a fost *Filipovits Rajmund*. El a prezentat Asociația Tinerilor Croați din Gradište. Croații de azi trăiesc în 7 regiuni pe teritoriul Ungariei. Asociația tinerilor croați s-a înființat în anul 1992, cu scopul de a dezvolta cultura și limba lor maternă, și pentru a păstra identitatea croată. În fiecare an se organizează o tabără a tinerilor. Aceștia au relații foarte bune cu germanii, care mereu îi ajută la organizarea manifestărilor.

Cea mai bogată și interesantă prezentare a fost cea a germanilor. *Emil Koch*, președintele Comunității Tinerilor Germani din Ungaria a spus că asociația lor a fost înființată în anul 1989. Germanii din Ungaria au mai multe instituții, unde majoritatea membrilor sunt tineri. Scopul și sarcinile lor pe viitor sunt: mobilizarea tinerilor, păstrarea obiceiurilor, organizarea unor serii de manifestări și asigurarea

viitorilor membri. Programele lor principale sunt: întâlnirea pe țară a tinerilor, cupa prieteniei de fotbal, tabăra pentru copii, tabăra pentru tineri și tabăra de creativitate. Au legături importante cu țările din vestul Europei, în special bineînțeles cu Germania, de unde primesc foarte mult ajutor financiar. Și el a amintit despre bunele relații dintre tinerii germani și croați.

După aceste prelegeri pe care le-am ascultat cu

mare atenție, a continuat o mică discuție despre starea celorlalte minorități din Ungaria. Aici am luat și noi cuvântul, doi tineri români din Ungaria, *Tiberiu Netea* și subsemnata, pentru a povesti despre starea tineretului nostru. Din păcate, noi nu ne-am putut mândri ca ceilalți cu diferite asociații și manifestări, nici că tineretul nostru ar fi prea atras în activitățile din autoguvernările românești locale sau alte instituții de-ale noastre. Din păcate,

noi nu avem nici o asociație pentru tineret, nu organizăm tabere (sunt doar câteva pentru copiii de școală generală), nu avem un loc unde tinerii români s-ar putea întâlni. Singurul lucru cu care ne-am putut mândri este că tinerii români păstrează obiceiurile tradiționale, mai ales dansurile populare. Însă este o problemă gravă și, pe termen lung chiar fatală faptul că nu ne păstrăm limba.

Ana Ruja, studentă

„Săptămâna limbii materne” în școala din Micherechi

Concursuri și programe distractive au caracterizat și în acest an „Săptămâna limbii materne”, organizată la școala generală din Micherechi, în săptămâna dinaintea vacanței de primăvară. Direcția școlii în fiecare an dedică o săptămână pentru a accentua importanța tradițiilor strămoșești, pentru a împropăta în gândirea elevilor momente din viața bunicii lor, străbunicilor lor. În perioada 6-10 aprilie, școlarii micherecheni au participat la un șir de evenimente, întreceri și la tradiționalul concurs de povestire „Vasile Gurzău”. În prima parte a săptămânii s-au desfășurat concursurile de ortografie și citire expresivă. La concursul de povestire, care s-a desfășurat vineri, 10 aprilie, *Zoltan Ruja*, directorul școlii a făcut aprecierea concursurilor din săptămâna respectivă. Concur-

sul de ortografie a fost organizat pentru elevii claselor 3-4 și pentru elevii cursului superior. La concursul de ortografie, în clasele 3-4 pe locul I s-a clasat *Bettina Puiu* și *Naomi Puha*, locul II a fost împăr-

țit între elevii *Lois Ruja* și *Victor Iova*, iar locul III le-a revenit elevilor *Nicoleta Solcan* și *Csaba Cefan*. În categoria claselor 5-6, locul I a fost câștigat de *Otilia Petrușan*, locul II de *Kinga Antal*, iar pe locul III s-a clasat *Carmen Solcan*. În clasele 7-8, locul I a fost ocupat de *Noemi Fodor*, locul II de *Cristina Aslam*, iar pe locul III a ajuns *Andreea Martin*. La categoria de citire expresivă, în clasele 3-4, pe primul loc s-a clasat *Bettina Puiu*, în clasele 5-6 pe primul loc a ajuns *Carina Iuhas*, iar în clasele 7-8 *Noemi Fodor* a citit cel mai expresiv în limba română.

La buna desfășurare a evenimentelor acestei săptămâni a contribuit financiar Primăria satului și Coaliția Românilor din Ungaria. AC.

România este invitata de onoare a Târgului de Carte din Budapesta

La inițiativa Institutului Cultural Român din Budapesta și a Asociației Editorilor din România, România este invitata de onoare a ediției 2009 a Târgului Internațional de Carte de la Budapesta, care are loc în perioada 23–26 aprilie 2009, la Millenáris. Organizarea standului românesc îi revine Ministerului Culturii din România, care a mobilizat peste 20 de scriitori. Participă, printre alții: *Theodor Paleologu*, ministrul culturii, *Varujan Vosganian*, vicepreședinte al Uniunii Scriitorilor, *Denisa Comănescu*, *Mircea Dinescu*, *Traian Ștef*, *Vasile Dan*, *Al. Mușina*, *Ioan Moldovan*, *Marius Vernescu*, *Bogdan Suceavă*, *Eginald Schlätner*, *Lucian Teodorovici*, *Filip Florian*.

Mai jos publicăm programul integral al României la Târgul Internațional de Carte de la Budapesta.

Joi, 23 aprilie 15.00–16.00 <i>Teatrum</i>	Deschidere festivă Festivalul de Carte va fi deschis de dr. Szili Katalin , Președintele Parlamentului Republicii Ungare, respectiv în numele țării invitată de onoare Theodor Paleologu , Ministrul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național și Mircea Mihăieș , Vicepreședinte al Institutului Cultural Concertul violoncelistei române Laura Buruiană
Vineri 24 aprilie 11.00 <i>Standul 2</i>	ROMÂNIA, OASPETE DE ONOARE Dialog cu scriitoarea română Florina Ilis Moderator: Koszta Gabriella Participă: Florina Ilis și Józsa Márta (<i>Institutul Cultural Român la Budapesta</i>)
12.00 <i>Standul 2</i>	ROMÂNIA, OASPETE DE ONOARE Prezentare de carte Radu Aldulescu (<i>Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Cultural din România</i>)
14.00 <i>Standul 2</i>	ROMÂNIA, OASPETE DE ONOARE Prezentarea cărții lui Lucian Teodorovici Moderator: Farkas Jenő (<i>Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Cultural din România</i>)
15.00 <i>Standul 2</i>	ROMÂNIA, OASPETE DE ONOARE Masă rotundă: <i>Invitați: Gabriela Adameșteanu, Farkas Jenő, Takács Ferenc</i>
16.00 <i>Standul 2</i>	ROMÂNIA, OASPETE DE ONOARE Prezentarea cărții lui Sas Péter Erdély beszélő kövei Participă: autorul (<i>Editura Kriterion</i>)
16.00 – 17.00 <i>Amfiteatrum</i>	ROMÂNIA, OASPETE DE ONOARE Prezentarea antologiei de versuri a autorilor români în traducere maghiară, apărută la Editura AB ART Moderator: redactorul și traducătorul Balázs Attila Participă: Traian Ștef, Varujan Vosganian, Denisa Comănescu, Vasile Dan, Al. Mușina, Ioan Moldovan, Adela Greceanu (<i>Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Cultural din România și Institutul Cultural Român din Budapesta</i>)
17.00 <i>Standul 2</i>	ROMÂNIA, OASPETE DE ONOARE Prezentare de carte: Mircea Dinescu Moderator: Participă: Mircea Dinescu și Cselényi László, președintele Duna Televízió (<i>Editura Pallas Akadémia, Miercurea Ciuc</i>) ROMÂNIA, OASPETE DE ONOARE
18.00 – 19.30 <i>Teatrum</i>	Concert Marius Vernescu Jazz Band (<i>M. C. C. și Patrimoniului Cultural din România</i>)

Sâmbătă 25 aprilie 11.00 <i>Standul 2</i>	ROMÂNIA, OASPETE DE ONOARE Prezentarea cărților autorilor: Kászoni Zoltán <i>Vânătoarea în secuime – Vadászatok Székelyföldön</i>, Sz. Benedek István <i>Szellemek oltalmában – Burma</i> și Bogdán László Tatjana Participă: autorii (<i>Editura Mentor</i>)
11.30 – 12.30 <i>Amfiteatrum</i>	ROMÂNIA, OASPETE DE ONOARE Prezentarea noilor cărți ale editurii Pallas Akadémia în prezența autorilor Rózsa és Ibolya – povestea lui Arany János dramatizată pentru teatru de păpuși de Balla Zsófia; Bíró Béla <i>Eszmélet és körkörösség</i>. Bibliotheca Transsylvanica, 61.; Kenéz Ferenc <i>Nagyregény. Válogatott versek</i>; Kozma Mária <i>Nők (is) az időben. Afféle kalendárium</i>; László-Herbert Márk <i>És mit mondanak a dokumentumok a király lemond(at)ásáról? (Despre abdicarea Regelui Mihai I)</i>; dr. Nitzinger László <i>Kis Magyar Démonológia</i>; Pomogáts Béla <i>Magyar irodalom Erdélyben I-II. 1918–1944</i>; Sas Péter <i>Ferences nyomdák és kiadványok. Bibliotheca Transsylvanica, 63.</i>; Tamás Tímea <i>Egy kelet-európa Torontóban. Utak, tájak, emberek, 9.</i> Moderator: redactor principal Participă: Balla Zsófia, Bíró Béla, Kenéz Ferenc, László-Herbert Márk, Paál Gábor, Nitzinger László, Pomogáts Béla, Sas Péter, Tamás Tímea (<i>Editura Pallas Akadémia, Miercurea Ciuc</i>)
18.00 <i>Standul 2</i>	ROMÂNIA, OASPETE DE ONOARE Prezentarea volumului scriitorilor români traduși în limba maghiară – Editura AB ART Participă: Varujan Vosganian, Traian Ștef și Csaplár Vilmos (<i>Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Cultural din România, Institutul Cultural Român din Budapesta</i>)
19.00 <i>Standul 2</i>	ROMÂNIA, OASPETE DE ONOARE „Poetică feminină” Moderator: Józsa Márta Participă: Denisa Comănescu, Adela Greceanu, Kiss Judit Ágnes și Karafiáth Orsolya (<i>Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Cultural din România, Institutul Cultural Român din Budapesta</i>)

România este invitata de onoare a Târgului de Carte din Budapesta

Duminică, 26 aprilie 11.00 Standul 2	ROMÂNIA, OASPETE DE ONOARE Lecturi din volumul <i>Nușele românești ale secolului XX</i> din seria <i>Decameronul modern</i> cu participarea scriitorilor Bogdan Suceavă și Ruxandra Cesereanu Moderator: Kőrössi P. József Participă: auto-rii și redactorul Vallasek Júlia (Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Cultural din România, Grupul Editorial Alexandra, Editura Noran, Institutul Cultural Român din Budapesta)
11.00 – 12.00 Amfiteatrum	ROMÂNIA, OASPETE DE ONOARE Poezie românească în limba maghiară – lectură și dialog cu poetul Kányádi Sándorral Cu colaborarea actorului Lukács Sándor (MKKE)
12.00 Standul 2	ROMÂNIA, OASPETE DE ONOARE Prezentare de carte Gáspár Lóránd (Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Cultural din România, Editura Koinonia)
13.00 – 14.00 Amfiteatrum	ROMÂNIA, OASPETE DE ONOARE Seară de prezentare a revistei <i>Látó</i> din Târgu Mureș cu un număr dedicat special Bucureștiului, cu participarea autorilor români sau maghiari din România Participă: Láng Zsolt și Demény Péter (<i>Látó</i>)
15.00 Standul 2	ROMÂNIA, OASPETE DE ONOARE Istoria dramei române contemporane Moderator: Farkas Jenő și Zalán Tibor Participă: Vlad Zografi, Horia Gârbea, Pályi András și Háy János (Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Cultural din România)

Programe ce se desfășoară în afara locației ce găzduiește Târgul

Vineri, 24 aprilie ora 17.00	ROMÂNIA, OASPETE DE ONOARE Prezentarea volumelor <i>Nők (is) az időben</i>, de Kozma Mária respectiv <i>Magyar irodalom Erdélyben I-II. 1918-1944</i> de Pomogáts Béla
Librăria Litea 1014 Budapeșt, Hess András tér 4.	Eveniment organizat de Editura Pallas Akadémia din Miercurea Ciuc
Luni, 27 aprilie ora 18 ora Institutul Cultural Român din Budapeșta 1146 Budapeșt, Izsó u. 5.	Prezentarea numărului special al revistei <i>Lettre International</i>

Expoziții

Millenáris	ROMÂNIA, OASPETE DE ONOARE Ploaia Expoziția comună a Asociației Artiștilor Fotografi din România și Ungaria Institutul Cultural Român din Budapeșta, Organizația Artiștilor Fotografi Maghiari, Organizația Artiștilor Fotografi Români.
Millenáris	ROMÂNIA, OASPETE DE ONOARE TV Mania Expoziția artistului plastic Ciupe-Bartha Ernő, Cluj Expoziție a Institutului Cultural Român din Budapeșta în colaborare cu Budapeșt Galéria

Pentru elevii de clasele primare și de școală generală, care au ajuns s-o aibă ca învățătoare și apoi ca profesoară, Renata Ablonczy (n. 13 noiembrie 1921, România, pe numele de fată Prokány Renáta Edit) rămâne ca un dascăl calm, plăcut dialogului, omenos și binevoitor. Contactul ei cu școala românească începe destul de devreme, la schimbarea de directori, între Frideric Vild și Ludovic Boniș, începând cu anul școlar 1949–1950, când predă, încă fără pregătire de specialitate, istoria la clasa a 8-a. Între 1950–1952 se află la Școala Superioară din Budapesta unde își completează studiile, la secția română-istorie. Fiind la bază învățătoare, în anul 1950–1951 preia clasele 1–4 primare, cu un efectiv redus de elevi (14), dar în același an apare și ca diriginta clasei a 5-a a școlii generale. Aceasta e prima clasă pe care o duce până la finele clasei a 8-a, fiindcă între

Școala românească din Julia – 60 de ani (19)

Renata Ablonczy

(1921–2004)

timp își dă examenele la Budapesta, figurând printre dascălii cărora li s-a permis să-și completeze studiile în regim concentrat. În vara anului 1951 se află la cursurile intensive ale școlii budapestane alături de Marius Turcu și Petru Silaghi. Din toamna acestui an participă la conferințele învățătorilor români, iar în august 1952 trece cu bine examenele la Budapesta, alături de Teodor Oltean, Carol Gordos, Kertész Viorica. Sigur că obținerea acestui examen i-a dat dreptul definitiv de a preda la școala generală, ciclul superior. Fiind cotată ca profesoară metodică și bine organizată în predare, în 1953 oferă lecții de probă pentru cercul pedagogilor din școlile ro-

mâne din sate, organizat la Julia. În vara aceleiași an pleacă într-o călătorie de studii în România cu pedagogii români, Lőrinczi Zoltán, Vilhelm Vancea, Nagy Béla. La începutul activității sale, fiindcă ocupa și activitatea de peda-

gog la căminul de elevi, dascălița Ablonczy s-a implicat în activitățile culturale ale căminștilor. Cu ocazia inaugurării sălii culturale la cămin, în 1954, Renata Ablonczy susține o prelegere dedicată lui Eminescu. Ablonczy îndeplinește și sarcina temporară de diriginte la anul I liceu, în anul școlar 1952–1953, clasă la care și predă româna și istoria. Însă suflul ei s-a legat de promoția care termină clasa a 8-a în 1954, care era o clasă foarte puternică la carte și cu o evoluție profesională de carieră: Ioan Budai, Emil Garami, Gheorghe Pe-trușan, Etelca Veres, Octa-vian Negru, Iosif Gõrbedi.

Renata Ablonczy s-a implicat și în activitatea de

redactare de manuale, în special pentru ciclul primar: în 1953, manualul de Limba română, împreună cu Sebesi Lászlóné, apoi în 1957 Gramatică pentru clasa a 3-a a școlilor generale și clasa a 4-a, iar în 1961 Gramatică pentru clasa a 2-a.

În intervalul cât a durat activitatea la școala românească din Julia, 1949–1957, Renata Ablonczy s-a aflat și printre primii colaboratori ai ziarului *Liber-tatea noastră*, cu prezentarea unor evenimente și știri despre activitatea elevilor, apreciind munca elevilor săi. După 1957 pleacă, din motive personale, de la școala din Julia, și funcționează ca profesoară și traducătoare la Budapesta. Numele și chipul ei rămân încă pomenite în memoria afectivă a foștilor elevi, marcându-le devenirea lor prin viață.

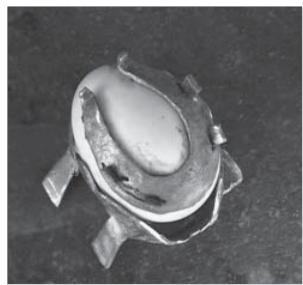
Cornel Munteanu,
Baia Mare
Urmează:
20. Endre Pálffy,
21. Ecaterina Santău

Fierarul din Macea potcovește ouă

Un fierar din comuna arădeană Macea potcovește ouă. Petru Socaciu este recunoscut drept cel mai bun în domeniu din Europa. Fierarul a câștigat numeroase concursuri de potcovit ouă, iar prima sa operă se află acum la un muzeu din Viena – informează Realitatea TV.

Fierarul arădean s-a apucat de potcovit ouă în urmă cu trei ani, după ce soția i-a spus că a auzit la

radio că în lume ar exista ouă potcovite. Petru Socaciu își aduce aminte că după aceea nu a dormit câteva nopți, până când și-a împlinit visul.

A reușit să potcovească un ou, fără să îi distrugă coaja. „Mult mai greu se potcovește un ou decât un cal, din cauză că este foarte sensibil. Dacă greșești, dai rebut, așa că trebuie multă ambiție, multă putere”, a spus fierarul.

De când a câștigat titlul de cel mai bun fierar din Europa, Petru Socaciu a mai potcovit sute de ouă. Pe majoritatea le-a făcut cadou prietenilor din străinătate. Arădeanul a spus că ar fi bucuros să îi învețe și pe alții tehnica pe care a dobândit-o.

Tudor Gheorghe în concert la Arad

Un buchet de cântece lăutărești vor fi puse în scenă de maestrul Tudor Gheorghe într-un spectacol intitulat sugestiv „Mahalaua Mon Amour”. Evenimentul va avea loc pe 8 mai, începând cu ora 19.00, la Sala Palatului Cultural din Arad și face parte dintr-un turneu național în cele mai importante orașe din România. Anton

Pan, Zavaiodoc, Fărâmiță Lambru, Romica Puceanu sau Dona Siminică sunt doar câțiva dintre îndrăgiții muzicii lăutărești autentice ale căror creații vor putea fi auzite în interpretarea de excepție a lui Tudor Gheorghe, acompaniat de un taraf veritabil.

Prețul unui bilet pentru acest concert este de 50 de lei.

Copii cu viitor

Copiii care nu vin niciodată atunci când îi chemi, vor ajunge medici, însă aceia care vin întotdeauna înainte de a-i chema, mai mult ca sigur vor ajunge avocați.

Seleție realizată de Anca Butar

Un ministru pe bicicletă, în ie și cu traistă bucovineană

Ministrul român al Turismului, Elena Udrea, a ajuns, sâmbătă la prânz, la Mamaia, la un târg al meșteșugarilor, ea venind pe bicicletă, îmbrăcată într-o ie și cu traistă bucovineană, informează Mediafax.

La târgul de la Mamaia au expus zeci de meșteri din România, putând fi găsite aici covoare tradiționale, ouă încondeiate, icoane pictate pe sticlă sau măști populare. „Încercăm ca din acest an să deschidem litoralul românesc încă din aprilie. Sper ca din această vară litoralul să-și depășească concurența și sper să nu mai vedem turiști români pe graniță, mergând în țările vecine, și să rămână aici pe litoral”, a

șească concurența și sper să nu mai vedem turiști români pe graniță, mergând în țările vecine, și să rămână aici pe litoral”, a

spus Udrea, care a venit la târg îmbrăcată într-o ie, în culorile alb și roșu, și purtând o traistă din Bucovina.

Elena Udrea a declarat că stațiunea Mamaia este pregătită să primească turiști și că speră ca și în anii următori sezonul estival să înceapă, ca și acum, de Paște. Acesta este, de altfel, primul an în care sezonul estival este deschis din luna aprilie.

„Ne așteptăm ca în anii care vor veni să fie o tradiție Paștele pe litoral”, a spus Udrea.

În Spania, românii și-au făcut biserică la parterul unui bloc

În lipsa unui alt sediu, Parohia Ortodoxă din Castellon oficiază slujbele într-un fost depozit de mobilă. Pentru că biserica ortodoxă nu dispune de un spațiu adecvat, Slujba de Înviere s-a ținut, anul acesta, într-o piață de la marginea orașului, în Piața Mercado de Lunes – scrie ziarul bucureștean „Adevărul”.

În zilele de sărbătoare, peste 400 de români din provincia Castellon se adună la Parohia Ortodoxă „Sfântul Nicolae”. Aceasta se află la parterul unui bloc din centrul orașului Castellon și are o suprafață de 240 de metri pătrați. „Chiria ne costă 1.400 de euro, iar pentru amenajarea interiorului am plătit peste

5.000 de euro. O parte din bani i-am adunat de la credincioși, iar restul provin din economiile mele”, spune Adrian Nicodim, preotul parohiei.

Adrian Nicodim Arsenie (44 de ani), originar din orașul Adjud, a venit la Madrid în anul 1998, cu o

bursă de studii. Ulterior, s-a mutat la Castellon. Aici a înființat, în octombrie 2001, Parohia Ortodoxă „Sfântul Nicolae”. Pentru a putea plăti toate cheltuielile parohiei, s-a stabilit o taxă de 15 euro, pe care trebuie să o plătească fiecare familie de credincioși.

Sute de persoane participă în fiecare duminică la slujbele din biserica „Sf. Nicolae” din Castellon

Petru Țapoș: Șahul este viața mea

Nu întâmplător zic bătrânii deștepti că primii pași ai oricărui om îi determină toată viața, toată activitatea lui. Influența școlii, a profesorilor și a colegilor de școală întotdeauna este foarte importantă.

Petru Țapoș s-a născut la Medgyesegyháza, în anul 1960. Copilăria și prima clasă a împlinit-o la Otlaca-Pustă, clasa a doua a început-o deja la Școala Generală Română din Jula, urmând apoi și liceul. Fiind și locuitorul Internatului I.C. Frimu a avut noroc să se întâlnească cu domnul profesor dr. Gheorghe Santău, unul dintre cei mai mari șahiști de-ai noștri. În timpul liber, Petru ori a jucat fotbal, ori s-a uitat la cei mai mari cum jucau șah. De la o vreme și el a fost invitat de directorul internatului să participe la repetiții de șah. Cum au trecut anii, copilașul Petru Țapoș tot mai mult și mai bine a jucat șah, nu întâmplător, fiindcă internatul a fost cuibul acestui frumos joc, hobby-ul a foarte mulți

amatori, dintre care s-au ales și mulți profesioniști. Numai câțiva pe care i-am cunoscut și eu: Alexandru Hoțopan, Nicolae Luțai, Petru Stan, Ioan Mihuț, Alexandru Ruja. Nu era de mirare că în vremurile acelea seara, mesele din sufragerie erau pline cu tablele de șah, cei mai buni jucau, iar noi, ceilalți stăteam în jurul lor, în picioare, ore întregi.

După un așa intermezzo nu e întâmplător că Petru Țapoș și-a făcut o carieră frumoasă cu șahul. Ca elev a câștigat o grămadă de diplome, medalii și cupe de aur, argint și bronz la concursurile organizate la nivel orășenesc sau județean.

Din anul 1985 a început activitatea lui profesionistă, când a fost membrul echipei de șah din Bătania, coechiper cu Gheorghe Bajusz.

În anul 1988 s-a transferat la Jula și a jucat într-o echipă cu regretatul Alexandru Hoțopan, Petru Stan, Szax Gyula, Török

Miklós, Csontos János, Gombos János și Emődi Gyula. Cu echipa aceasta a câștigat mai multe diplome, medalii și cupe. În divizia NB. II. (linia a 3-a) de mai multe ori au terminat campionatul pe locul 1 sau 2.

Anul trecut echipa lor s-a calificat în divizia NB. I.B (linia a 2-a).

Petru de mai mulți ani participă și la Cupa Comemorativă Erkel Ferenc. În grupa „B”, în anul 2008 a jucat pentru locul 1, dar fiindcă nu a reușit să câștige, ci a remizat, a terminat numai pe locul 9 (dintre 80 de jucători!). La fiecare competiție a terminat pe locurile 1-8. Actualmente el are 2124 puncte FIDE.

În anul 2002 a obținut diploma de antrenor de șah la Universitatea de Gimnastică. Din anul acesta se datează și activitatea lui ca antrenor la GYAKI, unde se ocupă cu 30 elevi de clasele superioare, iar la fosta școală generală Bay Zoltán cu elevii de clasele inferioare. Și cu elevii aceștia au obținut până acum frumoase rezultate.

Acum Petru se pregătește pentru organizarea competiției Cupa de Șah Bay. La această cupă vor participa și mulți elevi ai Școlii Generale „Nicolae Bălcescu”.

Petru Țapoș ne-a mărturisit ce crede el despre șah:

– Sunt mândru că am avut măștri foarte buni de la bun început. Am avut norocul să învăț mult de la coechiperii mai calificați ca mine. Cel mai mult mă bucur când băiatul meu, Petru, câștigă din ce în ce mai multe partide în echipa noastră. Mă face să fiu mândru de elevii pe care îi antrenez, când câștigă nu-

meroase competiții. M-aș bucura tare mult dacă din nou s-ar organiza „Cupa Foaia Românească”, la care din nou s-ar prezenta șahiștii noștri români din fiecare localitate!

(Nota autorului: Am obținut deja promisiunea de la Eva Iova, redactor-șef al Foii, că redacția va organiza competiția în acest an din nou!!! Sperăm să se țină de cuvânt...)

MIC

Următoarele meciuri de fotbal

25 aprilie 2009, sâmbătă, ora 16.00:

Mezőhegyesi SE – Bătania TK
Blondy FC – Săcal SE

Ora 17.00:

Kondorosi TE – Crâstor SE
Ciorvaș SK – Vésztlő SE
Jula TFC II. – Aletea LE

26 aprilie 2009, duminică, ora 11.00:

Jula Amazon – Nyíregyháza SP FC

Ora 16.00:

Tiszakonyár SE – Leta I.
Leta II. – Derecskei LSE
Szentpéterszeg – Pocei KSE
Jaca SE – Hajdúsámson SE II.
Sáránd SE – Apateu SE

Ora 17.00:

Izsák – Jula Termal I.
Micherechi SE – Szarvasi FC
Leucuşhaz KSK – Okány SK

Ultimele rezultate

Újpesti TE – Jula Amazon	9-1 (locul 3)
Dabas – Jula Termal	3-1 (10)
Leta I. – Volán Sényő	1-0 (10)
Bătania – Szabadkigyós	4-2 (1)
Crâstor – Mezőhegyes	4-0 (4)
Kondoros – Micherechi	1-0 (11)
Hajdúdorog Sz. – Leta II.	1-2 (15)
Chitighaz – Ciorvaș	2-1 (7-8)
Săcal – Biharkeresztes	2-1 (5)
Pocei – Konyár	4-4 (10)
Álmosd – Jaca	4-0 (9)

Formula 1

Ferrari, în cădere liberă

Cea mai titrată echipă de Formula 1 din istoria competiției se află în fața unei decizii capitale pentru viitorul apropiat al scuderiei. Ferrari ar putea renunța la dezvoltarea monopostului din acest sezon, sacrificând astfel rezultatele din 2009, pentru a lucra la mașina pentru 2010.

Deși piloții scuderiei nu au obținut nici un punct în acest an, tot constructorul italian deține cele mai multe recorduri.

Astfel, italienii posedă cele mai multe titluri la constructori (16), cele mai multe titluri la piloți (15), cele mai multe starturi (778), cele mai multe vic-

torii (209), cele mai multe puncte (4925).

Chiar dacă situația actuală nu este prea strălu-

cită, Massa și Raikkonen, piloții Ferrari, sunt optimiști în ceea ce privește viitorul.

TVR 1

Luni 27 aprilie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Telegiurnal 6.15 Trezirea la apel! 7.00 Telegiurnal 7.15 Trezirea la apel! 8.00 Telegiurnal 8.15 Serial. Don Juan îndrăgostit 9.10 Profesioniștii... cu Eugenia Vodă (R) 10.50 Desene animate 11.00 Serial. Sclava Isaura (R) 12.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Telegiurnal 14.30 Emisiune în limba maghiară 16.00 Serial. Sclava Isaura 17.00 În curtea școlii 17.50 Serial. Don Juan îndrăgostit 19.00 Jurnalul TVR 20.10 Gala UNITER.

Marti 28 aprilie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Telegiurnal 6.15 Trezirea la apel! 7.00 Telegiurnal 7.15 Trezirea la apel! 8.00 Telegiurnal 8.15 Serial. Don Juan îndrăgostit 9.10 Garantat 100% 11.00 Serial. Sclava Isaura 12.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Rom european 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Serial. Sclava Isaura 17.00 Atunci și acum 17.50 Serial. Don Juan îndrăgostit 19.00 Jurnalul TVR 20.10 Film. Toamnă la NewYork.

Miercuri 29 aprilie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Telegiurnal 6.15 Trezirea la apel! 7.00 Telegiurnal 7.15 Trezirea la apel! 8.00 Telegiurnal 8.15 Serial. Don Juan îndrăgostit 9.10 Tezaur folcloric 10.00 Spune-mi ce te doare 11.00 Serial. Sclava Isaura 12.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Oameni ca noi 15.00 Conviețuiri 16.00 Serial. Sclava Isaura 17.00 Știi sport? 17.50 Serial. Don Juan îndrăgostit 19.00 Jurnalul TVR 20.10 Film. Încă o dată.

Joi 30 aprilie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Telegiurnal 6.15 Trezirea la apel! 7.00 Telegiurnal 7.15 Trezirea la apel! 8.00 Telegiurnal 8.15 Serial. Don Juan îndrăgostit 9.10 O dată-n viață (R) 11.00 Serial. Sclava Isaura 12.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Serial. Sclava Isaura 17.00 Interes general 17.50 Serial. Don Juan îndrăgostit 19.00 Jurnalul TVR 20.10 În spatele ușilor deschise 21.25 Ochiul magic 22.00 Serial. Dr. House.

Vineri 1 mai

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Telegiurnal 6.15 Trezirea la apel! 7.00 Telegiurnal 7.15 Trezirea la apel! 8.00 Telegiurnal 8.15 Serial. Don Juan îndrăgostit 9.00 Supermarket de divertisment 12.00 Miezul zilei cu Leonard Miron 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Spectacol de circ internațional 16.05 Film. De dragul lui Angel Hope 17.50 Serial. Don Juan îndrăgostit 19.00 Telegiurnal 20.10 O dată-n viață 22.00 Telegiurnal 22.20 Film. Borgia.

Sâmbătă 2 mai

6.00 Cântecul amintirii... amintirile cântecului 6.30 Semne. 7.10 Film. Un om liber 9.00 Desene animate 10.00 Zon@ IT 10.30 Arca lui Noe 11.00 Transformarea 12.00 De la Est la Vest 13.00 Telegiurnal 13.20 Rețetă pentru siluetă 14.00 Ne vedem la TVR 15.00 Andografia săptămânii 15.15 Ne vedem la TVR (II) 16.30 Teleenciclopedia 17.30 Tezaur folcloric 18.30 Sport plus auto 18.40 Sport 19.00 Telegiurnal 20.10 Film. Submarinul ucigaș 22.30 Festivalul Cerbul de Aur 2008.

Dan Cadar prezintă „Zon@ IT”

Duminică 3 mai

6.10 Universul credinței 8.00 Spune-mi ce te doare 9.00 Desene animate 10.00 Echipa verde 10.30 Viața satului 12.00 Agenda politică 13.00 Telegiurnal 13.20 TVR te îndeamnă să vezi pentru ei 14.15 Spune cine ești! Documentar 16.10 Supermarket de divertisment 17.00 Telegiurnal 17.10 Supermarket de divertisment 18.20 Tragerile Loto 6/49 și Noroc 18.30 Sport plus auto 18.40 Sport 19.00 Telegiurnal 20.10 Film. Noaptea în care nu ne-am întâlnit.

TVR 2

Luni 27 aprilie

6.00 Desene animate 7.05 Film. Un nou început (R) 9.00 Deschiderea ediției 9.30 Telegiurnal 10.00 Serial. Colegi de școală 11.00 Deschiderea ediției 11.30 Telegiurnal 11.45 Serial. Dovadă de iubire 12.45 Descoperă românii 13.00 Teleshopping 13.30 e Forum 14.00 Împreună în Europa 15.05 Serial. Altă viață! 16.10 Tonomatul DP2 17.15 Jurnalul Euronews pentru România 17.30 Orașele lumii 18.10 Film. Agentul Smart și bomba secolului 20.00 Arena leilor 21.00 Ora de știri 22.20 Film. E periculos să te numești Walter Woods.

Angela Avram la „eForum”

Marti 28 aprilie

6.00 Desene animate 7.00 Serial. Dovadă de iubire 8.00 Videoterapia 9.00 Deschiderea ediției 9.30 Jurnalul TVR 10.00 Serial. Colegi de școală 11.00 Deschiderea ediției 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Serial. Dovadă de iubire 12.45 Poate nu știai 13.00 Teleshopping 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Altă viață! 16.10 Tonomatul DP2 17.15 Jurnalul Euronews pentru România 17.30 Orașele lumii 18.10 Film. De vorbă cu Dumnezeu 20.00 D'ale lui Mitică 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Beau Brummel.

Miercuri 29 aprilie

6.00 Desene animate 7.00 Film. De vorbă cu Dumnezeu (R) 9.00 Deschiderea ediției 9.30 Jurnal TVR 10.00 Serial. Colegi de școală 11.00 Deschiderea ediției 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Serial. Dovadă de iubire 12.45 Învățători 13.00 Teleshopping 13.30 Zestrea românilor (R) 14.00 Împreună în Europa 15.05 Serial. Altă viață! 16.10 Tonomatul DP2 17.15 Jurnalul Euronews pentru România 17.30 Orașele lumii 18.10 Film. Dorința lui Annie 19.50 Învățători 20.00 Bugetul meu 20.30 Lumea de aproape 21.00 Ora de știri 22.10 Film. De dragul lui Patsy Cline.

Joi 30 aprilie

6.00 Desene animate 7.00 Film. Dorința lui Annie (R) 9.00 Deschiderea ediției 9.30 Jurnal TVR 10.00 Serial. Colegi de școală 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Serial. Dovadă de iubire 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Altă viață! 16.10 Tonomatul DP2 18.10 Film. Beția puterii 20.00 Dincolo de hartă 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Sosirea.

Vineri 1 mai

6.00 Desene animate 7.00 Film. Beția puterii 9.00 Ferma 10.00 Serial. Colegi de școală 11.00 Pescar hoinar 11.45 Serial. Dovadă de iubire 12.45 Cântec, joc și voie bună 13.45 Film. Drum fără întoarcere 15.35 Bucătăria lui Jamie 16.10 Tonomatul DP2 18.10 Atenție, se cântă! 19.30 Serial. Povești din Paris 20.00 Serial. Eureka 21.00 Ora de știri 22.00 Videoterapia 23.10 Film. Pariul unui rocker.

Sâmbătă 2 mai

6.00 Lumea de aproape (R) 6.30 Utopia (R) 7.00 Doi care doinesc 8.00 ABC... De ce? 9.00 Atenție... copii 10.00 Rugby 12.00 Un zămbet pe... 4 roți! 12.15 Atenție, se cântă! 15.00 Între cer și pământ 17.00 Serial. Profesoara detectiv 18.00 Viața lumii 19.30 Serial. Povești din Paris 20.00 Film. În fața juraților 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Căsnicie în trei.

Duminică 3 mai

6.00 Arena leilor (R) 7.00 Natură și aventură 7.30 Zestrea românilor (R) 8.00 H...ora prichindeilor 9.00 Ferma 10.30 Pescar hoinar (R) 11.00 Liderii de mâine 12.10 Film. Anne de la Green Gables: Un nou început 14.30 Bucătăria lui Jamie 17.00 Serial. Hotel Babylon 18.00 Campionii. Poveștea campionilor sportului românesc 19.30 Serial. Povești din Paris 20.00 Serial. Eureka 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Atlantic City.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

27 APRILIE, LUNI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.20: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

28 APRILIE, MARTI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.20: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

29 APRILIE, MIERCURI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.20: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Sport – rubrica lui Adam Bauer 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

30 APRILIE, JOI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.20: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30 Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

1 MAI, VINERI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.20: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Emisiunea „De la 14 la 18 – liceenii” 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

2 MAI, SÂMBĂTĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Să descoperim România – ghid turistic cu prof. Maria Gavra 17.00 – Reportaje, interviuri 17.25: Stele de cinci stele – emisiune de muzică ușoară 17.55: Încheiere

3 MAI, DUMINICĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Emisiune religioasă ortodoxă 16.50 Sinteza știrilor săptămânii 17.00: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.30: Emisiunea „De la 14 la 18 – liceenii” (reluare) 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16:00-18:00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

www.radio.hu

Ecranul nostru

29 aprilie 2009 (mtv ora 14.05)
Reluare: 1 mai 2009 (m2 ora 10.40)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

La instituțiile noastre de învățământ nu prea ne ocupăm cu educația religioasă a copiilor. O excepție este Grădinița Românească din strada Galamb, unde există ore de religie ortodoxă. Ocupațiile sunt ținute de preoteasa Elena Olteanu, profesoară la Liceul Bălcescu. În urma renovărilor efectuate la Capela Ortodoxă Română din Budapesta s-au creat condiții pentru înființarea unui centru monahal. Despre acesta va fi vorba în cel de-al doilea reportaj.

Realizator: Aurel Becan

CONSULATUL GENERAL AL ROMÂNIEI, JULA

Program de lucru cu publicul

Luni–Vineri:
8.30–14.30

Sâmbătă–duminică:
închis

Adresa:
Jula 5700
str. Munkácsy nr. 12/b

Telefon: 66/465–130
Fax: 66/465–142
Mobil: 30/635–7181

www.gyula.mae.ro

Birou de avocat

Adresa:
5700 Gyula, Béke sgt. 50.

Tel/Fax:
(+36-66)-639-748
Mobil:
+36-30-833-1662

E-mail:
avocat.ruzsa@hotmail.hu

Specializare:
Drept Penal
Dreptul Muncii
Drept Civil

dr. Gheorghe Ruja
avocat

UMOR

DEX
online

Dicționare ale limbii române

www.dexonline.ro

ECRANUL NOSTRU
pe Internet:
www.mtv.hu

Biserică românească în mijlocul Parisului

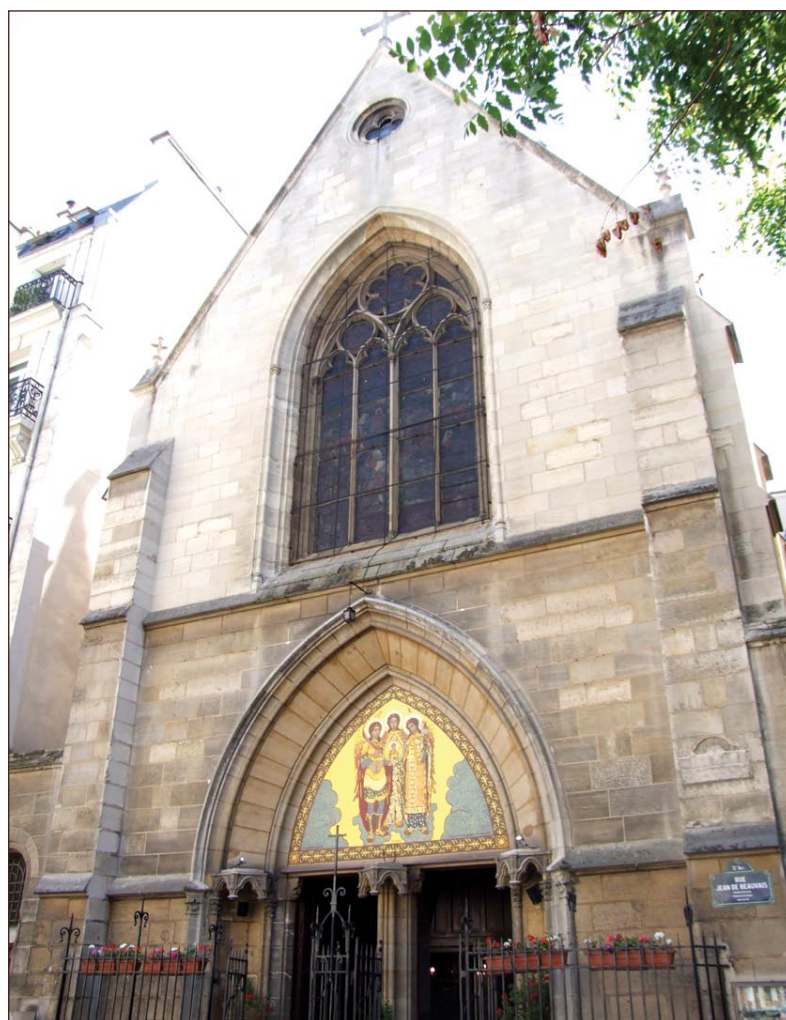
Când am vizitat-o pentru prima dată, acum 4 ani, i-am găsit ușile închise. Am admirat-o doar din exterior. Vara trecută, am trecut pe acolo duminică înainte de masă, când biserica a fost neîncăpătoare, numeroși credincioși ascultând Sf. Liturghie stând în stradă. Acum câteva săptămâni, când am fost din nou la Paris, mi-am dat seama că românii se adună duminică de duminică în număr foarte mare la biserica românească din inima Cartierului Latin. Ceea ce mă atrage de fiecare dată spre acest altar străvechi este gândul că în strana acestei biserici a cântat pe vremuri marele sculptor român Constantin Brâncuși...

Biserica românească se află în inima Cartierului Latin, în cartierul școlilor (Sorbona și Collège de France), în apropiere de Notre-Dame de Paris, la câțiva pași de Saint Julien le Pauvre (cea mai veche biserică a Parisului). Biserica Ortodoxă Română din Paris poartă hramul „Sfântul Evanghelist Ioan și Sfinții Arhangheli Mihail, Gavriil și Rafail” și se află pe strada Jean de Beauvais.

După cum prezintă site-ul bisericii, Biserica Ortodoxă Română din Paris este, alături de cea rusească din strada Daru și de cea grecească din strada Bizet, una din cele trei catedrale ale Ortodoxiei în Orașul Luminilor. Cu slujbe în limba română și un cler român, biserica din strada Jean de Beauvais a fost timp de mai bine de o sută de ani un fel de a doua ambasadă, culturală și spirituală, a României în capitala Franței, și reprezintă până astăzi o oază de românită și ortodoxism pentru toți românii, fie că sunt exilați, refugiați politic ori social, fie studenți, ori simpli turiști sau trecători prin Paris.

Biserica, monument de arhitectură pentru Franța secolului al XIV-lea și mărturie de cultură și spiritualitate pentru România, poartă această dublă încărcătură și

moștenire istorică. Piatra de temelie a bisericii a fost pusă la 30 ianuarie 1374, de însuși regele Franței, Charles V, în amintirea cancelarului său, cardinalul Jean II de Dormans, episcop de Beauvais. Acesta, mort în 1373, a întemeiat Colegiul de Dormans în 1370, iar biserica urma să fie capela acestui nou colegiu al Cartierului școlilor din Paris. Ca să onoreze până la capăt testamentul și memoria cardinalului Jean de Beauvais, regele a ales ca protector al bisericii pe sfântul apostol și evanghelist Ioan Teologul, și a încredințat construcția propriului său arhitect, Raymond du Temple, celebru deoarece contribuise la edificarea palatului Luvru și a catedralei Notre-Dame de Paris. Raymond du Temple a început lucrarea la începutul anului 1375, cu cei mai buni meșteri zidari și sculptori ai Franței, cu care lucrase până atunci la palatul Luvru. Zidirea bisericii Colegiului Dormans-Beauvais s-a încheiat în 1380, și la 29 aprilie a aceluiași an a fost sfințită de arhiepiscopul Parisului. Prima slujbă publică nu a avut loc însă decât la 29 noiembrie 1382, de sărbătoarea sfântului arhangel Mihail. Ca o mișcătoare coincidență, exact 500 de ani mai târziu, în 1882, biserica este cumpărată de Regatul

României. În această capelă, o bijuterie a goticului târziu, s-au rugat de-a lungul timpului François-Xavier (1506–1552), Ignățiu de Loyola (1491–1556) – cofondatori ai ordinului iezuit –, Cyrano de Bergerac (1619–1655), Nicolas Boileau (1636–1711), frații Perrault (sec. XVII), Charles Rollin (1661–1741) și alte nume celebre ale lumii intelectuale și ecleziastice franceze. Unii au fost elevi, alții profesori ai Colegiului Dormans-Beauvais.

După ce a suferit vicisitudinile Revoluției franceze, Colegiul devine cazarmă în timpul lui Napoleon. În 1865 o comunitate de dominicani cumpără biserica, o restaurează și o împodobesc cu vitraliile care există până astăzi. Ministerul Culturii francez clasează capela monument istoric, în decembrie 1881, ceea ce o salvează de la pierire.

În același timp, românii căutau un loc de rugăciune mai potrivit decât capela improvizată din strada Racine, unde prima parohie a fost fondată în anul 1853.

Simpatia și admirația românilor pentru Franța face ca Parisul să devină prin anii 1830–1840 principalul oraș universitar occidental unde tineretul Țărilor Române era trimis spre a se forma. Acești tineri, care fondau prin 1845 o „Societate

a studenților români din Paris”, dimpreună cu o bibliotecă și o sală de întâlniri, sunt cei care vor fi motorul Revoluției române de la 1848 (iar mai târziu creatorii României moderne).

În mijlocul acestor tineri entuziaști sosește la Paris, pe la sfârșitul anului 1852 sau începutul lui 1853, arhimandritul Iosafat Snagoveanu, el însuși membru al efemerului guvern revoluționar valah de la 1848. El înființează o capelă ortodoxă românească, care este recunoscută oficial de guvernul francez în noiembrie 1853. Improvizată într-un imobil din 22 rue Racine, tot în Cartierul Latin, Capela Română din Paris funcționează aici până în 1882.

Proiectul de cumpărare a «capelei dominicanilor» din 9 bis, rue Jean de Beauvais, primește susținerea deplină a guvernului regelui Carol I al României (incoronat cu doar un an în urmă) și a mai tuturor familiilor boierești ale vremii. Astfel, biserica din strada Jean de Beauvais este cumpărată de guvernul Regatului României în septembrie 1882, cu participarea financiară și morală a tuturor românilor, ca o profeție a ceea ce ea avea să devină: o punte în schimbul spiritual între România și Franța.

E.I.